

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií (PEF)



Bakalářská práce

Trh bankovních produktů pro municipality

Martina Hejduková

© 2023 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Martina Hejduková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Trh bankovních produktů pro municipality

Název anglicky

Market of banking products for municipalities

Cíle práce

Hlavním cílem práce je zhodnocení produktové nabídky základních bankovních produktů vybraných peněžních ústavů určených pro municipality na českém bankovním trhu. Na základě analýzy a pomocí komparativních metod z výzkumem zjištěných dat vypracovat doporučení pro městské a obecní úřady.

Metodika

Práce se bude skládat ze dvou částí, a to teoretické a praktické.

V úvodu teoretické části bude nejprve popsána problematika územních samosprávných celků v rámci veřejné správy v České republice na základě prostudované odborné literatury. Bude nastíněna základní charakteristika municipalit. Dále bude popsána problematika financování municipalit a problémy spojené s jejich finanční stabilitou. V závěru teoretické části bude popsána problematika dvoustupňového bankovního systému v České republice. Bude popsána role České národní banky a její nabídka služeb ve vztahu k municipalitám. Dále bude charakterizován běžný bankovní účet jako základní bankovní produkt.

V praktické části bude nejprve zpracován přehled nabídky bankovních produktů určených pro municipality u pěti vybraných peněžních ústavů na českém bankovním trhu a jejich základní charakteristika. Poté bude provedena analýza současného stavu a komparace těchto nabídek na základě předem zvolených kritérií. Následně budou informace vyhodnocené z této analýzy shrnuty a bude z nich stanovena nejlepší varianta, na základě které bude vypracováno doporučení pro městské a obecní úřady.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

Samospráva, obec, municipalita, veřejná správa, banka, bankovní produkt, trh, bankovníctví, běžný účet

Doporučené zdroje informací

- BERNARD, J. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2011. ISBN 978-80-7419-069-8.
- DVOŘÁK, P. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. 3. přeprac. a rozš. vyd. Praha: Linde, 2005. ISBN 80-7201-515-X.
- HORZINKOVÁ, E. – NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-459-6.
- KADEŘÁBKOVÁ, J. – PEKOVÁ, J. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.
- KALABIS, Z. *Základy bankovníctví : bankovníctví obchody, služby, operace a rizika*. Brno: BizBooks, 2012. ISBN 978-80-265-0001-8.
- LOCHMANNOVÁ, A. *Bankovníctví: základy bankovníctví*. Prostějov: Computer Media, 2018. ISBN 978-80-7402-305-7.
- POMAHAČ, R. – VIDLÁKOVÁ, O. *Veřejná správa*. Praha: C.H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-748-0.
- PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Lenka Kopecká, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomických teorií

Elektronicky schváleno dne 28. 11. 2022

doc. PhDr. Ing. Lucie Severová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 14. 2. 2023

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 21. 02. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Trh bankovních produktů pro municipality" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 10.03.2023

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala paní Ing. Lence Kopecké, Ph.D. za odborné vedení a osobní přístup, se kterým se mi věnovala při zpracování této práce. Především za její ochotu a cenné rady, které mi k psaní práce poskytla.

Trh bankovních produktů pro municipality

Abstrakt

Hlavním cílem bakalářské práce „Trh bankovních produktů pro municipality“ je vytvoření souhrnného přehledu produktové nabídky běžných bankovních účtů určených municipalitám na českém bankovním trhu u vybraných peněžních ústavů a následně pomocí jednoduché analýzy prostřednictvím komparativní metody vypracování doporučení pro městské a obecní úřady. Obsah teoretické části je zaměřen na historický vývoj a vznik územních samospráv, jejich základní charakteristiky, popis struktury českého bankovního systému včetně úlohy České národní banky a následně základní charakteristika běžných účtů a produktů jim určených. Jedná se o úvod do problematiky municipalit a snahou je poukázat především na důležitost funkcí, které nejen v systému veřejné správy, ale také na českém bankovním trhu, zastávají. V praktické části je zhotoven nejprve nástin vybraných peněžních ústavů a posléze rovněž nástin jejich produktové nabídky běžných účtů pro municipality. Výstupem práce je samotná komparace s konečným doporučením pro municipální klientelu, které vyšlo z dostupných variant jako nejlepší.

Klíčová slova:

Samospráva, obec, municipalita, veřejná správa, banka, bankovní produkt, trh, bankovníctví, běžný účet

Market of banking products for municipalities

Abstract

The main objective of the bachelor thesis “Market of banking products for municipalities” is to create a comprehensive overview of the product offer of current bank accounts intended for municipalities on the Czech banking market with selected financial institutions and subsequently, by means of a simple analysis using a comparative method, to develop recommendations for municipal authorities. The content of the theoretical part focuses on the historical development and emergence of local governments, their basic characteristics, a description of the structure of the Czech banking system including the role of the Czech National Bank and then the basic characteristics of current accounts and products intended for them. It is an introduction to the issue of municipalities and seeks to highlight the importance of the functions they perform not only in the public administration system but also on Czech banking market. In the practical part, first an outline of selected financial institutions and then an outline of their product offer of current accounts for municipalities is presented. The result of the work is a comparison with the final recommendation for municipal clients, which came out of the available options as the best.

Keywords:

Self-government, municipality, public administration, banking product, banking market, banking, current account

Obsah

1 Úvod	10
2 Cíl práce a metodika	12
2.1. Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	13
3.1. Struktura a postavení veřejné správy v České republice.....	13
3.1.1 Územní samospráva a její vývoj.....	15
3.1.2 Municipality, jejich legislativa a orgány.....	17
3.1.3 Financování municipalit a jejich finanční stabilita	19
3.2. Bankovní systém v České republice	23
3.2.1. Historický vývoj bankovníctví.....	24
3.2.2. Postavení centrální banky v České republice	26
3.2.3. Obchodní a komerční banky v České republice	28
3.2.4. Běžný bankovní účet.....	29
4 Vlastní práce	33
4.1. Charakteristika jednotlivých bank a jejich produktů	33
4.1.1. Komerční banka a.s.....	34
4.1.2. Česká spořitelna, a.s.....	36
4.1.3. Československá obchodní banka, a.s.	39
4.1.4. Fio banka, a.s.	41
4.1.5. Moneta Money bank, a.s.	43
4.1.6. Seřazení vybraných bankovních institucí podle velikosti.....	45
4.2. Komparace nabízených běžných účtů pro jednotlivé banky	46
4.2.1. Komerční banka, a.s. – Běžný účet, Běžný účet pro FRB, Balíček Municipality	47
4.2.2. Česká spořitelna, a.s. – Běžný účet pro veřejný sektor.....	49
4.2.3. Československá obchodní banka, a.s. – ČSOB Účet pro municipality	50
4.2.4. Fio Banka, a.s. – Fio Účet pro municipality	51
4.2.5. MONETA Money Bank, a.s.	51
5 Výsledky a diskuze	53
5.1. Porovnání dat jednotlivých bank mezi sebou.....	53
5.2. Doporučení pro městské a obecní úřady	55
5.3. Problematika Sberbank, a.s.	56
6 Závěr	59
7 Seznam použitých zdrojů	62

7.1. Seznam bibliografických citací	62
7.2. Seznam internetových zdrojů	63
8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk	67
8.1. Seznam obrázků	67
8.2. Seznam tabulek	67
8.3. Seznam grafů.....	67
8.4. Seznam použitých zkratk.....	68

1 Úvod

Pojem municipality, jakožto subjekty územní samosprávy v České republice, nesou významný podíl na správném chodu české veřejné správy nejen z ekonomického pohledu. O vývoji územních samospráv existují první zmínky již ve starověku, kdy počátečními událostmi, které započaly její vývoj, byly výrazné změny v sídelní struktuře obyvatel. Z velké části byla podoba územní samosprávy v průběhu let neméně ovlivněna důsledky industrializace a později centralizačními tendencemi v období světových válek. Postupně se formovala podoba dnešní územní samosprávy. Vznikem obecní samosprávy došlo k podpoře české demokracie.

Municipalita jako základní územní samosprávný celek zastává ve veřejné správě a na bankovním trhu České republiky řadu důležitých funkcí, mezi které lze zařadit správu veřejných služeb, nebo nakládání s majetkem obce. Obecní rozpočty v posledních letech dle dostupných statistik nevykazují přebytek, naopak jsou deficitní. To má za následek problematiku zadluženosti obcí, které se podílí na celkovém zadlužení státu. Obecní zadluženost se zde řešila ještě v době před rokem 2004, kdy Česká republika nebyla v Evropské unii. V tu dobu se zdál vstup do EU jako nejvhodnější řešení spojené s otázkami nejen ohledně zadluženosti, ale také s tématy jako pomoc slabším stranám a zajištění stability ve státní ekonomice. Vstupem České republiky do Evropské unie došlo k rozšíření možností státních i mimostátních dotací, které měly pomoci zajistit municipalitám dostatek finančních prostředků k jejich hospodaření. K dalším, neméně důležitým, změnám docházelo v oblasti českého bankovníctví. Český bankovní trh prošel největšími změnami v legislativě. Změny lze zaznamenat rovněž v přístupu a v komunikaci s klienty. V současné době prochází český bankovní trh dlouhodobou digitalizací. Většina bankovních služeb a produktů je běžně dostupná v internetovém prostředí, dnes je hojně využívána služba mobilní banky. Lidé mohou denně ze svých mobilních zařízení spravovat svůj účet, nakládat se svými prostředky (prostřednictvím online služby mohou s penězi manipulovat s okamžitou odezvou), nebo jimi platit digitalizovanou platební kartou. Velmi důležitým aspektem při rozhodování klienta právě z těchto důvodů může být zpoplatnění takových služeb, tedy nastavení nejlépe nulových poplatků. Poplatky lze

zařadit jako klíčové rovněž v otázkách spojenými s konkurencí jednotlivých peněžních ústavů mezi sebou.

Cílem této bakalářské práce je představení uceleného pohledu na běžné bankovní účty určené municipální klientele. Každá obec (resp. obecní úřad) musí mít ze zákona zřízen ke svému hospodaření takový typ bankovního účtu. Municipální bankovní účet obci umožňuje lepší přehled o obecním majetku a přístup k obecním financím. Výhodou pro české banky může být, že municipality banky často nemění a své účty mají spravovány dlouhodobě jedním peněžním ústavem. Ve většině případů obce využívají bankovních služeb osobně přímo na pobočkách bank, nemají na ně tedy často tak velký vliv možnosti internetového bankovníctví. Financování obcí je nastaveno rámcem české legislativy. I to může být důvod, proč banky o municipální klienty mají vysoký zájem. Úvěry takovým klientům jsou návratné a výdělečné. I přes to, že cílem této bakalářské práce je nabídka běžných účtů, otázka úvěru a jeho možností je velmi úzce spojena právě při rozhodování a vybírání takového účtu.

Po vyhotovení komparace nabídek běžných bankovních účtů pro municipality je uveden výsledek neboli vyhodnocení práce. Vyhodnocení slouží k ucelení pohledu na bankovní nabídku jednotlivých vybraných peněžních ústavů a vzájemné vztahy mezi bankami a municipalitami. Analýza byla provedena pomocí komparačních metod se zohledněním cenové konkurence. Ze získaných informací byly dedukční metodou stanoveny z tohoto pohledu nejlepší možné varianty k doporučení pro městské a obecní úřady.

2 Cíl práce a metodika

2.1. Cíl práce

Hlavním cílem práce je zhodnocení produktové nabídky základních bankovních produktů vybraných peněžních ústavů určených pro municipality na českém bankovním trhu. Na základě analýzy a pomocí komparativních metod, s výzkumem zjištěných dat, vypracovat doporučení pro městské a obecní úřady.

2.2 Metodika

Práce se skládá ze dvou částí, a to z části teoretické a části praktické.

V úvodu teoretické části je nejprve popsána základní problematika územních samosprávných celků v rámci veřejné správy v České republice na základě prostudované odborné literatury. V práci je nastíněna základní charakteristika municipalit a obraz toho, jak důležitou roli municipality v českém systému správy vykonávají. Dále je popsána problematika financování municipalit a problémy spojené s jejich finanční stabilitou včetně stručného popisu municipálního rozpočtu a obecního zadlužení, které je v posledních letech aktuální. V závěru teoretické části je popsána problematika dvoustupňového bankovního systému v České republice. Je definována role České národní banky v českém bankovním prostředí, nabídka jejích služeb ve vztahu k municipalitám a poté nastin obchodních a komerčních bank společně s jejich principy. Dále charakteristika běžného bankovního účtu jako základního bankovního produktu a internetového bankovníctví jako trendu dnešní doby s ním spojené.

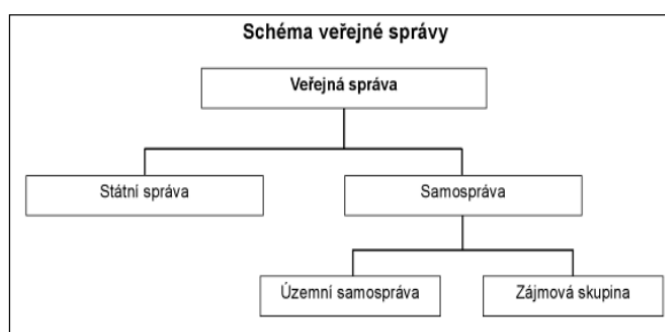
V praktické části je nejprve zpracován přehled nabídky bankovních produktů určených pro municipality u pěti vybraných peněžních ústavů na českém bankovním trhu a jejich základní charakteristika. Poté provedena analýza současného stavu a komparace těchto nabídek na základě předem zvolených kritérií. Následně jsou informace vyhodnocené z této analýzy shrnuty a je z nich stanovena nejlepší varianta na základě které bylo vypracováno doporučení pro městské a obecní úřady. V závěru je zachycena problematika posledního roku v souvislosti s válkou na Ukrajině a úpadkem ruské společnosti Sberbank a jaký to mělo a má vliv na české bankovníctví.

3 Teoretická východiska

3.1. Struktura a postavení veřejné správy v České republice

Handrlica a Pomahač (2013, s. 11-55) chápou veřejnou správu ve dvou smyslech. V materiálním smyslu se veřejná správa týká činnosti státu, jeho orgánů a institucí, které mají za úkol vládnout a poskytovat veřejné služby občanům. To zahrnuje například výkon státní moci, tvorbu zákonů a nařízení, nebo poskytování sociálních i dalších veřejných služeb. Ve formálním smyslu se veřejná správa týká činností samotných nositelů moci a orgánů, kteří mají za úkol veřejné služby poskytovat. Týká se jednotlivých úředníků, správních orgánů a dalších osob, kteří jsou za řízení a správu veřejných záležitostí odpovědní. Oba tyto smysly jsou vzájemně propojeny a tvoří celkový systém veřejné správy. Provazníková (2015, s. 11) se na veřejnou správu a na to, jak je veřejná správa strukturována, dívá dvěma pohledy. Z prvního pohledu je veřejná správa chápána jako systém, který je dále členěn na státní správu a samosprávu a je vykonávána buď přímo státními orgány, nebo v případě samosprávy zprostředkovaně na samosprávném principu. V zásadě se ale jedná o pohled, který veřejnou správu vnímá s ohledem na potřebu ji řídit. Ve druhém případě se na veřejnou správu lze dívat z geografického hlediska, tedy rozlišovat ji podle toho, kam je správa směřována. V České republice se veřejná správa dělí na státní správu a samosprávu.

Obrázek 1: Schéma veřejné správy



Zdroj: Provazníková (2015, s.12)

Podle Provazníkové (2015, s.24) je státní správa činnost prováděna státními orgány, nebo orgány, na které stát výkon správy může přenést. Z pravidla jsou to ministerstva, státní úřady, či státní rady. Hlavním úkolem státní správy je koordinace

a dohled nad činnostmi ministerstev a ostatních ústředních orgánů státní správy, mezi které lze řadit například Český statistický úřad a jiné. Důležité pro státní správu je, aby byla vykonávána sjednocená činnost na celém území státu a v rámci mezí stanovených zákonem.

Kadeřábková a Peková (2012, s. 16–18) uvádí, že pod pojmem samospráva se rozumí zejména samostatná správa veřejných a společenských náležitostí ve státě, které jsou určeny pro lid, jsou nastaveny legislativním rámcem a jejichž činnost není podřízena státu. Samosprávu vykonávají subjekty, které pod státní správu nespádají. Obecně lze samosprávu rozdělit na samosprávu územní, kterou vykonávají zejména územní samosprávné celky jako jsou obce a kraje, a samosprávu zájmovou, která je vykonávána především profesními komorami v České republice. V dnešní podobě demokratického modelu vlády v České republice má významný podíl na výkonu samosprávy participace občanů. Nejvýznamnější součástí výkonu samosprávy v České republice nesou obce. Dle veřejně dostupných statistik ČSÚ z roku 2008 vyplývá, že venkovské obce tvoří zhruba 70-80% rozlohy České republiky (Bernard, Kostecký, Illner, Vobecká, 2011, s.16).

D. Špaček (2013, s.183) v souvislosti s dnešní podobou veřejné správy ve své knize popisuje zásahy internetových a elektronických služeb a technologií (tzv. elektronizaci veřejné správy), které jsou v současnosti standardní součástí modernizace a reformy veřejného sektoru. E-government (nebo také e-governance) se vztahuje k využívání informačních a komunikačních technologií pro zlepšení fungování veřejné správy a poskytování služeb podnikům a občanům. Cílem elektronizace veřejné správy je zjednodušení a zefektivnění administrativních procesů, zvýšení transparentnosti a otevřenosti veřejné správy, a tím i zlepšení vztahu mezi veřejností a státem. Výhody elektronizace veřejné správy jsou patrné nejen v průmyslově vyspělých zemích, ale také v tranzitivních zemích. Elektronizace veřejné správy je jedním z klíčových témat v oblasti rozvoje moderních měst a obcí. Využívání elektronických služeb pomáhá zlepšit kvalitu poskytovaných služeb občanům dané obce a přispívá k vyšší efektivitě jejich chodu. V rámci elektronizace veřejné správy mohou města a obce například využívat webové stránky a aplikace k poskytnutí informací a služeb, k elektronickému podání žádostí a formulářů,

k využití finančních služeb, k hlasování a jiným službám, které jsou s danou obcí spojeny. Vzhledem k rozmanitosti a velikosti obcí je důležité, aby elektronizace veřejné správy byla přizpůsobena specifickým potřebám a možnostem jednotlivých obcí, například zohlednění finančních či personálních možností.

3.1.1 Územní samospráva a její vývoj

Z historického hlediska je vývoj české územní samosprávy ovlivněn mnoha politickými, ale také hospodářskými událostmi v českých zemích, zejména procesem dělby moci. Jak uvádí Provazníková (2015, s. 12-15), územní samospráva vznikala v průběhu let přirozeně v podobě obcí – sdružením osob, či uměle ze státní vůle. Ve starověku se výrazně deformovala sídelní struktura. Kadeřábková a Peková (2012, s. 15) do teorie historického vývoje územní samosprávy zahrnují ještě souvislosti s vývojem dalších vědních oborů a společenských věd. Lidé žili z větší části ve venkovských oblastech, což nejen tehdy, ale i v současné době výrazně udává nejen hospodářský, ale také politický či ekonomický směr rozvoje země. V osmnáctém století toto podpořil také nástup industrializace a vznik nových průmyslových závodů. Velké změny postihly veřejnou správu naší země během světových válek i v poválečném období. Podle vydané květnové Ústavy z roku 1948 se podle Bernarda a kol. (2011, s. 33) správa a česká legislativa výrazně podobala poměrům nastaveným v sovětských zemích. Výrazný vliv na podobu tehdejší veřejné správy v České republice měla politická situace. Existencí tehdejší svrchovanosti státní moci a tím, že vyššímu stupni správy byly podřízeny veškeré nižší správní celky, postupně došlo až k faktickému zániku samosprávy. (Janák, Hledíková, Dobeš, s. 446-447, 2005) Dle Kadeřábkové a Pekové (2012, s. 15) byla klíčovými událostmi pro českou veřejnou správu zejména devadesátá léta dvacátého století, kdy docházelo k významným reformám, a ty měly následně dopad na celkovou legislativu v České republice. Největší změnou v této době byl přechod od výlučné státní správy řízené státem na správu s podílem samosprávných celků na společenském řízení státu. Po listopadové revoluci v roce 1989 došlo k radikální změně v systému územní struktury České republiky a vznikl tak velmi rozdrobený systém územní správy. (Bernard, Illner, Kostecký, s. 33, 2011) Z dokumentů MV ČR (© Ministerstvo vnitra České republiky, 2023) se k dané problematice lze dočíst, že po roce 1989 se již dá pokládat

vývoj veřejné správy za kontinuální. Důležitou roli ve výkonu státní správy měly až do roku 1990 národní výbory, které zastávaly funkci důležitých státních orgánů, a po roce 1990 je vystřídaly nově vznikající okresní úřady a na místní úrovni byla obnovena funkce samosprávy. Rozpadem československého státu se 1. ledna 1993 Česká republika stala samostatným státem a byla nastavena nová státní struktura včetně sjednocení státní moci a vydání nové Ústavy České republiky a Listiny základních práv a svobod, které mimo jiné obsahovaly veškeré náležitosti nově vytvořeného ústavního pořádku.

V mnohaletém kontextu Provazníková (2015, s. 11) chápe pojem „samospráva“ jako výsledek decentralizace a demokracie. Samosprávné celky jsou velmi podstatným aktérem rozvoje. To je zapříčiněno především nastavením legislativního rámce municipalit a existencí municipálního rozpočtu, který představuje hlavní finanční zdroj pro podporu a péči o obec v malých i velkých obcích. (Bernard, Kostecký, Illner, Vobecká, 2011, s. 25) Provazníková (2015, s. 26-26) dále uvádí, že dnes v České republice podle Ústavy České republiky působí a funguje dvouúrovňový systém územní samosprávy – základní jednotky místní samosprávy (obce) a vyšší územní samosprávné celky (kraje). Veřejná správa v Česku funguje na tzv. spojeném modelu, což znamená, že obce i kraje mohou správu vykonávat nejen v samostatné, ale i přenesené působnosti. Samosprávné územní celky lze dále dělit na základní, kam spadají obce, a vyšší, kam se řadí kraje. Po znovuoobnovení samosprávy po roce 1990 byla samospráva vymezena nově vzniklým Zákonem o obcích č. 367/1990 Sb. V současné době vzhledem k administrativnímu členění dle Českého statistického úřadu (ČSÚ, 2023) k 1. lednu 2022 bylo na území České republiky celkem 6 254 obcí a 4 vojenské újezdy, poté celkem 14 krajů. Česká územní samospráva byla, jak dodává Provazníková (2015, s. 26), výrazně ovlivněna také v souvislosti se vstupem ČR do Evropské unie v roce 2004, a to zejména z důvodu změny klasifikace samosprávných celků jako jednotek NUTS, díky kterým dochází v Evropě ke statistickému měření a monitorování území.

3.1.2 Municipality, jejich legislativa a orgány

Pod pojmem municipalita je, jak uvádí Wildmannová a kol. (2001, s. 16), chápána zejména forma základní územní úrovně místní samosprávy, která se v průběhu vývoje českého státu formovala a vytvořila správu na obecní úrovni. Jedná se tedy současně o obce a města jako nejnižší základní územní jednotky, nikoliv už o regiony. Na základě Ústavy ČR je pojem municipalita neboli obec definována jako základní územní samosprávný celek vzniklý sdružením občanů. Kadeřábková a Peková (2012, s. 19) definici municipalit doplňují o tvrzení, že obec je veřejnoprávní korporací (tedy vedena jako právnická osoba) a je charakterizována především třemi základními atributy: vlastním územím, dispozicí vlastního majetku a společenstvím lidí, kteří na území obce žijí (občany, tzv. členskou základnou).

K tomu, aby nejen obce, ale celkově územní samospráva správně fungovala a ve svém zájmu realizovala veškeré své funkce, je dle Kadeřábkové a Pekové (2012, s. 19) třeba, aby byla dostatečně legislativně ošetřena. Legislativa územní samosprávy prostřednictvím jednotlivých zákonů určuje jednotlivé stupně samosprávy, dále jejich pravomoci, působnost, organizaci, rozsah a vzájemné vztahy, které při správném fungování územních celků vznikají. Důležitým dokumentem, který vymezuje postavení územní samosprávy v Evropě, je Evropská charta, která byla ve Štrasburku roku 1985 ratifikována více než 38 státy EU. Česká republika tuto chartu přijala v roce 1998, kdy rovněž Charta vstoupila v platnost. (MZV ČR, Sdělení č. 181/1999 Sb., 2023) Bankovníctví je v České republice ošetřeno řadou právních norem a zákonů. Jedním z nejvýznamnějších právních dokumentů je bezesporu Ústava České republiky a k ní související Listina základních práv a svobod. Mimo jiné také řada jednotlivých zákonů, v příkladu uvedeny například zákony jako jsou Zákon 89/2012 Sb. Občanský zákoník, Zákon č. 335/2002 Zákon o České národní bance, Zákon č.21/1992 Sb. Zákon o bankách či Zákon č. 90/2012 Sb. Zákon o obchodních korporacích.

Balík (2009, s. 69) ve své knize udává základní charakteristiku obecních orgánů. Samostatně spravujícím orgánem obce je zastupitelstvo, které je voleno přímou volbou a tajným hlasováním voleb. Ze svých řad volí do vedení obce starostu, případně místostarostu. Před každým volebním obdobím je předem stanoven počet členů, kteří mohou být do zastupitelstva zvoleni. Počet členů zastupitelstva je dán

počtem obyvatel dané obce (viz. tabulka č 1). Mezi základní pravomoci obecního zastupitelstva se řadí schválení rozvojového programu v obci, schválení rozpočtu obce a nakládání s právníckými osobami působícími na území obce (především ve věci založení, změny či jejich zániku). Zastupitelská zasedání jsou konána pravidelně (alespoň jedenkrát za 3 měsíce) a jsou veřejná.

Tabulka 1: Počet obecních zastupitelů podle počtu obyvatel obce

Počet obyvatel obce	Počet členů zastupitelstva
do 500	5 až 15
501 – 3 000	7 až 15
3 001 – 10 000	11 až 25
10 001 – 50 000	15 až 35
50 001 – 150 000	25 až 45
nad 150 000	35 až 55

Zdroj: Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích, vlastní zpracování

Starosta zastupuje obec a za svůj výkon ve funkci je odpovědný, stojí v čele obecního úřadu. Čmejrek, Čopík a Bubeníček (2010, s. 46) ho ve svých publikacích rovněž považují za orgán obce. Mezi nejvýznamnější úlohy starosty obce patří jmenování (či odvolávání) tajemníka (pouze pokud dostane souhlas ředitele krajského úřadu), informování veřejnosti o stavu a činnostech obce, či řízení zasedání obecního zastupitelstva. Místostarosta zastupuje ve funkci starostu obce v době, kdy starosta obce nemůže být přítomen.

Čmejrek a kol. (2010, s. 47) uvádí jako další obecní orgán obecní úřad. Obecní úřad je tvořen v čele se starostou obce, místostarostou obce, tajemníkem OÚ a ostatními zaměstnanci. Ve funkci obecního úřadu jsou vykonávány úkony, které ukládá v samostatné působnosti zastupitelstvo obce.

V obci podle Balíka (2009, s. 72) dále funguje výkonný orgán. Výkonným orgánem obce je obecní rada, kterou v čele zastupuje rovněž starosta obce a dále ostatní členové, kteří jsou zvoleni z řad zastupitelů. Rada obce se stará o hospodaření obce včetně rozpočtové problematiky. Obecní rada musí mít ze zákona vždy lichý

počet členů (5-11 členů). Rada se schází pouze dle potřeby a její schůze nejsou veřejné. Na schůzích jsou připravovány podklady pro zasedání obecního zastupitelstva, či návrhy obecních nařízení. Neméně důležitou funkci zastávají obecní výbory, které jsou také zřízeny na základě hlasování zastupitelstva, nebo komise. V obci musí být povinně zřízen finanční a kontrolní výbor, dále může být na základě hlasování zřízen i výbor pro národnostní menšiny, pokud v obci žije více než 10% jiné národnosti než české, či osadní výbor a jiné.

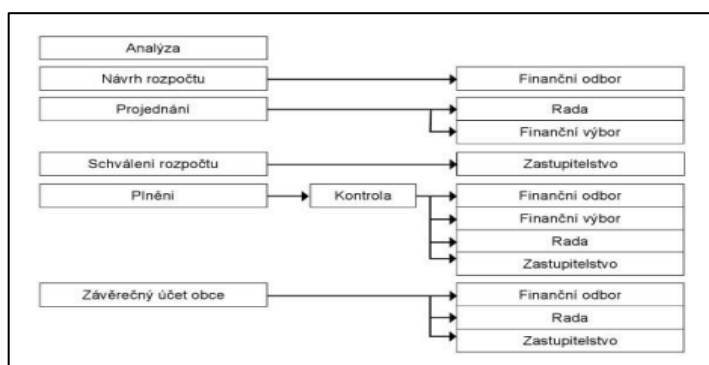
Obec zastává své funkce v samostatné i přenesené působnosti. V samostatné působnosti obec zajišťuje ve směru k občanům sociální péči, především v oblastech zdraví, bydlení, dopravy, či vzdělání. Ve věci přenesené působnosti, která je rovněž jako samostatná působnost vymezena zákonem, obec vydává nařízení a rozhoduje v mezích správního obvodu.

3.1.3 Financování municipalit a jejich finanční stabilita

Provazníková (2015, s. 51-63) popisuje, že stejně jako na jiných úrovních veřejné správy, i územní samosprávné celky sestavují své rozpočty, které jsou v případě obcí a krajů decentralizovaným peněžním fondem, ve kterém se kumulují veškeré jejich příjmy. Rozpočet a obecně celý rozpočtový proces lze definovat jako bilanci sloužící k vyobrazení souladu či nesouladu mezi příjmy a výdaji za rozpočtové období. Proces sestavení rozpočtu na obecní úrovni zahrnuje sestavení jeho návrhu, jeho projednání s následným schválením a poté samotnou realizaci se zpětnou kontrolou. Zejména u obcí a krajů se řadí mezi nejdůležitější funkce rozpočtu schopnost plánování neboli uvádět rozpočet jako finanční plán. Je nezbytné, aby v obci byla zajištěna solventnost, tedy aby došlo k realizaci pouze takových výdajů, které lze pokrýt. Územní samospráva dle Kadeřábkové a Pekové (2012, s. 229) tvoří nejen ekonomické podmínky pro možnost rozvoje a růstu dané obce nebo kraje, ale rovněž má za úkol zajistit veřejné statky a služby ve vztahu ke svým občanům. Problematika financování územní samosprávy nastavuje široký a velmi nezbytný rámec k tomu, aby mohla daná obec či kraj správně fungovat.

Provazníková (2015, s. 63) dále popisuje problematiku municipálních rozpočtů. Municipální rozpočty se vytvářejí během předcházejícího roku a zpravidla jsou sestavovány na rozpočtové období, která trvají jeden kalendářní rok. Rozpočet musí být sestaven na základě reálných a pravdivých dat, aby ho jakožto finanční plán bylo možné plnit s co nejvyšší přesností a co nejmenší odchylkou. V souvislosti na proces sestavení municipálního rozpočtu je nejprve představen jeho návrh, který podává výkonný orgán obce, a představuje v něm odhad budoucích příjmů i výdajů. Následně je tento návrh před finanční komisí projednán u obecní rady. Po jeho projednání musí být rozpočet nejpozději do 15 dnů zveřejněn a poté se hlasuje o jeho schválení. Do doby, než se návrh na rozpočet schválí, obec hospodáří pomocí skutečných dat rozpočtového provizoria, které je obdobou rozpočtu předchozího roku předešlého stejného období. V době, kdy je nový rozpočet schválen, musí být znovu zveřejněn.

Obrázek 2: Schéma rozpočtového procesu



Zdroj: Provazníková (2015, s. 64)

Pravomoci na správu obecního rozpočtu mají, jak uvádí Provazníková (2015, s. 60-66), výkonné obecní orgány, které pomocí kontrolních orgánů obce dle daného rozpočtu hospodáří. Veškeré změny, které by v průběhu rozpočtového období ve vztahu k municipálnímu rozpočtu během roku nastaly, musejí být projednány. Od roku 2000 musejí všechny územní samosprávné celky vykazovat povinně dle Zákona č. 281/2000 Sb. Zákon o obcích rozpočtový výhled na středně i dlouhodobé období k tvorbě obecních rozpočtových prognóz, ze kterých následně rozpočet obce vychází. V rozpočtovém výhledu se sleduje celková výše příjmů, výdajů, pohledávek a závazků. V současné době se územní rozpočet sestavuje na dvojím principu – běžný rozpočet a kapitálový rozpočet. Běžný rozpočet si lze představit jako rovnici veškerých příjmů a výdajů vztahující se k jednomu rozpočtovému období a jednotlivé

položky se ve většině případech každoročně opakují. Prostřednictvím běžného rozpočtu se financují neinvestiční potřeby neinvestičními výdaji. Sestavuje se jako vyrovnaný (příjmy se rovnají výdajům), nebo deficitní (příjmy jsou menší než výdaje).

Tabulka 2: Schéma běžného municipálního rozpočtu

PŘÍJMY	VÝDAJE
Daňové příjmy: <ul style="list-style-type: none"> • Svěřené daně • Sdílené daně • Místní a správní poplatky 	<ul style="list-style-type: none"> • Všeobecné služby • Veřejný pořádek • Vzdělání • Zdravotní péče • Bydlení • Komunální služby • Výdaje na podnikání • Dotace jiným rozpočtům • Placené úroky a ostatní výdaje
Nedaňové příjmy: <ul style="list-style-type: none"> • Uživatelské poplatky za služby • Příjmy z pronájmu majetku • Příjmy z podnikání 	
Přijaté transfery: <ul style="list-style-type: none"> • Běžné dotace ze SR • Běžné dotace ze státního fondu • Transfery od územních rozpočtů 	
PŘEBYTEK	SCHODEK

Zdroj: Provazníková (2015, s.61), vlastní zpracování

Naopak je to v případě kapitálového rozpočtu, ve kterém se zobrazuje především financování investičních potřeb, které bývají jednorázové a na období delší než jednoho roku (Provazníková, 2015, s.60). Slouží k vyobrazení získaných dlouhodobých aktiv.

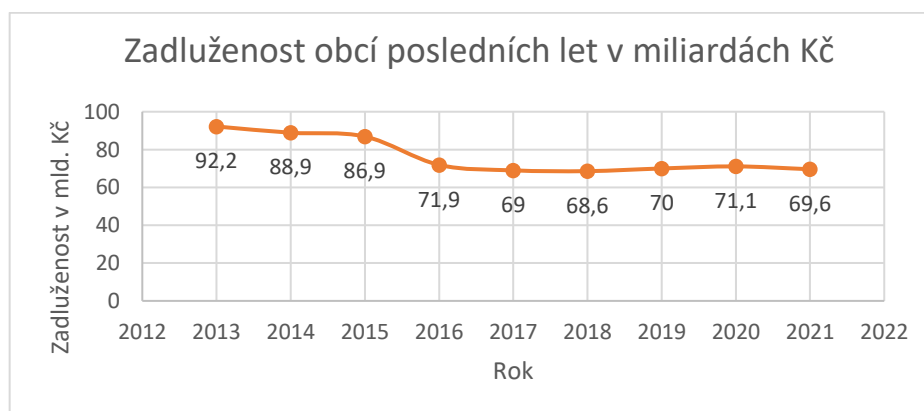
Tabulka 3: Schéma kapitálového municipálního rozpočtu

PŘÍJMY	VÝDAJE
<ul style="list-style-type: none"> • Z prodeje majetku • Kapitálové dotace z rozpočtu • Z půjček • Z emise vlastních obligací • Dary (např. na investice) • Přebytek běžného rozpočtu 	<ul style="list-style-type: none"> • Na investice • Kapitálové dotace do jiných rozpočtů • Na nákup obligací a akcií • Poskytnuté půjčky (a splátky) • Krytí deficitu běžného rozpočtu

Zdroj: Provaníková (2015, s.62), vlastní zpracování

Municipality musejí dle Provaníkové (2015, s. 9) hospodárně využívat své zdroje a nakládat s obecním majetkem. Rozpočty obcí patří mezi nejpočetnější skupinu v rámci veřejného rozpočtu. V posledních letech dochází k tzv. krácení obcí – obce poté hospodaří s deficitem, kvůli kterým dochází k výraznému zadlužení. Z dostupných statistik na internetových stránkách Ministerstva financí ČR (MFČR, 2022) vyplývá, že více než polovina (tj. 3 258 obcí) z celkového počtu 6 254 obcí, jsou k počátku roku 2022 zadlužené. Suma zadluženosti zahrnuje bankovní úvěry, finanční pomoci a ostatní dluhy, emitované dluhopisy, či obecní půjčky. V posledních dvou letech je zadluženost obcí spíše stabilizovaná a velikost obecního dluhu mírně klesla (o 2,2 %, v přepočtu zhruba o 1,6 miliard Kč).

Graf 1: Zadluženost obcí v posledních letech



Zdroj: www.mfcr.cz, vlastní zpracování

3.2. Bankovní systém v České republice

Bankovní systém podle Dvořáka (2005, s. 108) obecně představuje soustavu všech bank. Tato soustava je dohromady tvořena ze všech větších, ale i menších bank, které poskytují finanční služby na určitém území. V České republice je tzv. dvoustupňový model bankovního systému, který od sebe na základě jejich funkcí odděluje centrální banku státu jako banku prvního stupně a ostatní obchodní a komerční banky jako banky stupně druhého. Tento dvoustupňový model od sebe odlišuje funkce makroekonomické a mikroekonomické. Bankovní systém České republiky je právně zakotven v Ústavě České republiky, konkrétně v šesté hlavě, v Zákoně č. 21/1992 Sb. O bankách. Tento zákon vymezuje pojmy, jako je banka nebo bankovní produkty, popisuje bankovní procesy a další náležitosti, jako je například vedení účetnictví, které také souvisejí se správným fungováním bankovního sektoru v České republice. Dále se českého bankovníctví dotýká taktéž Zákon č. 6/1993 Sb. O České Národní bance, Zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník, nebo také Zákon č. 90/2012 Sb. O obchodních korporacích.

Podle definice EU (Zákon č. 21/1992 Sb. Zákon o bankách, 2023) je banka úvěrovou institucí, která poskytuje finanční služby. S tímto vymezením se ztotožňuje i Zákon č. 21/1992 Sb. O bankách. Další definici banky a bankovního systému používá ve své knize Alena Lochmannová (2018, s.17), která banku popisuje jako akciovou společnost řídicí se zákonem a působící na území České republiky. Existuje několik dalších vymezení téhož pojmu, jak uvádí ve své knize Mejstřík, Pečená a Teplý (2014, s.64). Ti uvádí banku jako finančního zprostředkovatele a depozitní instituci. Banka umožňuje tok peněz v ekonomice. (Rejnuš, 2014, s.32) Soustřeďuje volné peněžní prostředky a poskytuje služby svým klientům ve formě půjček či úvěrů. (Půlpán a kol., 1998) Jak uvádí Mejstřík a kol. (2014, s. 67-70), banka jako instituce plní na trhu řadu funkcí. Obecně plní funkce významné finanční instituce v ekonomice dané země. Mezi tyto funkce lze zařadit zejména tři, které se ve většině zdrojích udávají jako nejdůležitější, a to jest efektivní transformace kapitálu, emise peněz (zejména bezhotovostních) a provádění platebního styku v hotovostní i bezhotovostní formě peněz. Mezi další, avšak neméně důležité funkce bankovních institucí, lze zařadit například směnářskou činnost, burzovní obchod, nebo také poskytování odborných a poradenských služeb.

Skutečnosti o majetku banky, jeho struktuře a zdrojích jeho krytí, nám podle Lochmannové (2018, s.19) podává tzv. bilance (rozvaha) banky. Na levé straně bilance stojí vždy součet veškerých aktiv, na straně pravé jsou zachycena pasiva – musí platit předpoklad, že celková suma všech dostupných aktiv, se musí rovnat sumě druhé strany, tedy sečtení všech pasiv. (Bokšová, 2013) Dvořák (2005, s. 54) tvrdí, že banka využívá bilanci zejména pro zachycení veškerých obchodů a obchodních operací, díky čemuž je schopna vytvořit přehled hospodaření. Rozvaha slouží jako evidence majetku a zdrojů jeho krytí.

3.2.1. Historický vývoj bankovníctví

Z historického hlediska se o vývoji bankovníctví lze dočíst v knize Aleny Lochmannové (2018, s. 11), která toto udává v celosvětovém měřítku v řádech tisíců let. Pojem „banka“ vznikl z italského názvu „il banco“. Takto byla označena lavice italského úředníka, ke kterému si přicházeli bohatší úředníci či obchodníci uložit své úspory. Vývoj bankovního systému je úzce spjat s vývojem peněz a výroby, které dle dostupných zdrojů sahají až do období starověku. (Koderová, Sojka, Havel, 2011) Na tyto skutečnosti jsou přímo napojeny první zmínky o obchodu a o počátcích směny – zejména v oblastech starověkého Egypta, kde se, jak udává Lochmannová (2018, s. 10-42), v tu dobu hojně těžilo zlato. Barterový obchod, kdy docházelo k tzv. výměně zboží za zboží, byl nejstarší formou směny, která se používala již v dobách pravěku. Nicméně, tento způsob směny měl určité nevýhody, mezi něž patřila potřeba vyhledat vhodného partnera k výměně, či problém s přenositelností a uchováním hodnoty daného zboží. Postupem času se začaly využívat komoditní peníze, tedy naturální platidla, ve formě surovin a různých předmětů, které měly určitou hodnotu a byly snadno přenosné a uchovatelné. Komoditní peníze se postupně vyvíjely a později je vystřídal kovy, zejména zlato a stříbro. V 7. století př.n.l. byly drahé kovy používány jako právoplatná platidla a docházelo k ražbě prvních mincí. V průběhu dějin došlo k dalším významným změnám v oblasti peněz. V 17. století byly poprvé vydány papírové peníze, které se rychle staly běžným platidlem a jsou používány dodnes. V moderních dobách se kromě hotovostních peněz používají rovněž bezhotovostní peníze, které umožňují platby mezi bankovními účty, a jsou jedním z nejhojněji

využívaných druhů měny. Celkově lze říci, že vývoj peněz a jejich formy byly důležité pro rozvoj obchodu a hospodářství a staly se nedílnou součástí každodenního života.

Lochmannová (2018, s. 42) datuje počátky bankovníctví na českém území do druhé poloviny 10. století, kdy došlo k zavedení českého stříbrného denáru. Na přelomu 14. století jej vystřídaly stříbrné kutnohorské groše. Zavedení groše v té době podmínilo vyšší rozmach řemesel a obchodu. Až poté, co došlo k nastoupení Habsburků na český trůn, se měna na území monarchie začínala sjednocovat. V roce 1852 byla v Rakousku-Uhersku přijata reforma o zavedení korunové měny na zlatém základě, která, jak zmiňuje Pfeiferová a kol. (2015, s. 31-33), vytvořila příznivý základ pro stabilitu měnových poměrů. Od druhé poloviny devatenáctého století docházelo v českých zemích ke snaze o centralizaci bankovního kapitálu, která způsobila razantní změnu podoby českého bankovníctví – na českém území před rokem 1915 působilo celkem 24 bankovních institucí, které se podle Lochmannové (2018, s. 42) pomalu oddalovaly od německého kapitálu a byly připraveny na nově vznikající Československé vedení. Kromě komerčních bank se na bankovním trhu začaly objevovat také spořitelny a instituce poskytující šekové obchody. Po roce 1918 docházelo na českém bankovním trhu k tzv. repatriaci – banky, které do té doby byly pod vedením zahraničních obchodníků, musely povinně odkoupit či převzít české firmy či české soukromé osoby. Mezi léty 1919 a 1923 byla česká měna v krátkém časovém intervalu upevněna a emitována, a to hlavně zásluhou tehdejšího ministra financí Aloise Rašína a Karla Engliše, což předcházelo pozdějšímu vytvoření tržně orientovaného bankovního systému. Vývoj československého bankovníctví a měny byl narušen německou okupací, která způsobila, že veškeré bankovní instituce byly podřízeny Německé říši. Po válce se český bankovní systém téměř navrátil do jeho předválečné podoby. Na vrcholu sestávala svoji roli centrální banka, jejíž činnost byla doplňována činností obchodních bank a poštovních spořitelen. Ke změně došlo po roce 1948, kdy se ve státě postupně začala prosazovat centrálně plánovaná ekonomika a všechny bankovní instituce se musely tomuto sovětskému stylu přizpůsobit – veškerá činnost bank a bankovních služeb byla sjednocena do jednoho úřadu, který od roku 1950 zastávala zřízená monobanka Státní banka československá (SBČS). Po roce 1980 se české bankovníctví postupně přizpůsobovalo tehdejší hospodářské situaci v českých zemích, a to zapříčinilo například odpojení emisních činností od obchodních

bank a skutečnost, že bankovní instituce již nemohly být napřímo řízeny státem. Po listopadové revoluci byly přijaty nové zákony, původní monobanka SBČS byla rozpuštěna a české bankovníctví jako celek se rozrůstalo. Na počátku 21. století byl ustaven dvoustupňový model bankovního systému, který je tvořen jednou centrální bankou a několika univerzálními (obchodními, komerčními a specializovanými) bankami a funguje dodnes.

3.2.2. Postavení centrální banky v České republice

Centrální banka, jinak také banka emisní či banka ústřední, plní velice důležitou roli na trhu peněz a dalších finančních aktiv, a to zejména ve vztahu směrem k obchodním a komerčním bankám, k vládním institucím, anebo k dalším centrálním bankám (Mejstřík, Pečená, Teplý, 2014, s.116). Standardně v zemi působí pouze jedna centrální banka ve vztahu k ostatním bankám na nižším stupni. Jinak je tomu například ve Spojených státech amerických, kde funkci centrálního bankovníctví vůči bankám na nižším stupni plní vícero bank současně. Ve většině zemích je centrální banka podle Lochmannové (2018, s. 46) nezávislou finanční institucí.

Dvořák (2005, s. 143) uvádí, že centrální banka plní hlavně makroekonomické funkce, z nichž se jako nejdůležitější označuje péče o správný vývoj měny neboli měnová stabilita. V současné době mají centrální banky dvě základní makroekonomické funkce, a to je právě výše zmíněné provádění monetární (měnové) politiky a funkce emisní a regulační. Měnová politika je obecně definována jako soubor opatření a rozhodnutí centrální banky s cílem ovlivnit množství peněz v oběhu a úrokovou sazbu (Jílek, 2004, s. 375). Hlavním cílem je zajistit a udržet cenovou stabilitu, což znamená udržet inflaci na nízké úrovni a zajistit stabilní měnový kurz. S tím úzce souvisí cílení na snížení nezaměstnanosti a podpora finanční stability. Měnová politika má vliv na ekonomiku a může mít dopad na různé oblasti včetně inflace, devizových kurzů, investic, zaměstnanosti, či hospodářského růstu státu. Měnová politika bývá součástí širší ekonomické politiky vlády, která se snaží dosáhnout různých makroekonomických cílů. Centrální banka má dle Mejstříka a kol. (2014, s. 116) jako jediná banka v celém bankovním systému výhradní právo k emitování peněz. Mezi další, avšak neméně důležité funkce centrální banky, řadí Dvořák (2005, s. 146) například bankovní dohled nad ostatními bankami, statistickou

činnost, či zastoupení daného státu v mezinárodním finančním prostředí. Centrální banka prostřednictvím monetárních nástrojů ovlivňuje dynamiku ekonomického růstu, rovnováhu platební bilance a měnových kursů. To se, jak popisuje Revenda (2011, s. 277), později projevuje ve změně cen a vede ke změně v zaměstnanosti.

Centrální bankou (© ČNB, 2023a) v České republice je od roku 1993 Česká národní banka (ČNB). Česká národní banka je zřízena Ústavou České republiky a její činnost je řízena Zákonem č. 6/1993 Sb. O České národní bance. Česká národní banka, jakožto právnická osoba, sídlí v Praze a svoji činnost vykonává spolu s přidruženými mimopražskými pracovišti, které se nachází například v Ústí nad Labem, v Českých Budějovicích, v Plzni, v Hradci Králové, v Ostravě, či v Brně. Základními funkcemi, které Česká národní banka v zájmu zachování ekonomické cenové stability (nízkoinflačního prostředí) vykonává, jsou funkce v oblasti makroekonomické i mikroekonomické. Jsou to téměř obdobné funkce, jako již byly zmíněny u obecné charakteristiky centrálních bank. Jak popisuje Mejstřík a kol. (2014, s. 118-123), patří sem vydávání a emitování českých bankovek, dohled nad dalšími institucemi působícími na finančním trhu (zejména nad obchodními a komerčními bankami), nebo již zmiňovaná finanční stabilita měny. Česká národní banka, stejně jako ostatní centrální banky, využívá k dosažení cílů monetární politiky řadu nástrojů. Mezi tyto nástroje, které centrální banka v České republice využívá, se řadí zejména měnová intervence, operace na volném trhu, povinné minimální rezervy, či stanovení úrokové sazby.

Nejvyšším řídicím orgánem České národní banky (© ČNB, 2023b) je bankovní rada České národní banky, která se skládá ze sedmi členů. Hlavním úkolem bankovní rady je určení měnové politiky a určení měnových nástrojů, které s ní dále souvisejí. Nejvyšší postavení v bankovní radě má guvernér, na jehož místě v současné době vykonává úřad od roku 2016 Jiří Rusnok. Spolu s guvernérem jsou členem bankovní rady také dva viceguvernéři a čtyři další členové. Bankovní rada ČNB je jmenována prezidentem České republiky na dobu šesti let.

3.2.3. Obchodní a komerční banky v České republice

Obchodní a stejně tak komerční banky jsou podle Kipielové (1998) podnikatelskými subjekty, které s sebou nesou tzv. riziko podnikání. Z definice Lochmannové (2018, s. 53) vycházející z Obchodního zákoníku č. 513/1991 Sb. a vystupují jako podnikatelé, kteří usilují o dosažení zisku, jež je základním předpokladem jejich existence. O obchodních a komerčních bankách lze hovořit také jako o finančních zprostředkovatelích, kteří umožňují tok peněžních prostředků a dalších finančních položek mezi danými ekonomickými subjekty. Tyto banky fungují na principu návratnosti, což znamená, že banka jako instituce na jedné straně přijímá vklady, přičemž získá titul dlužníka a vzniká ji závazek, a na druhé straně poskytuje úvěry, což znamená, že bance vzniká pohledávka. Kromě přijímání depozitů a poskytování úvěrových služeb poskytují obchodní a komerční banky další velmi důležité služby, jako je realizace platebního styku, obchodování s cennými papíry či poskytování finančních poradenských služeb. Obchodní a komerční banky Kipielová (1998) rozděluje na dvě skupiny, konkrétně na banky univerzální a banky specializované. Mezi univerzální obchodní banky řadí takové, které poskytují základní komerční produkty a služby – například komerční vklady, nebo emisní obchody. Klasickým příkladem univerzální banky v České republice jsou Česká spořitelna a.s., nebo Komerční banka a.s. Pod pojmem specializovaná banka se rozumí zejména taková instituce, které se zaměřují na dílčí (specializované) bankovní produkty a služby – řadí se mezi ně například stavební spořitelny.

Veškeré služby a činnosti obchodních a komerčních bank jsou dle Kašparovské (2003) regulovány státem a kontrolovány centrální bankou státu. Centrální banka též stanovuje podmínky pro získání licencí k možnosti podnikání obchodních bank v České republice. Základními funkcemi obchodních bank jsou zprostředkování financí, koordinace platebního styku, emise bezhotovostních peněz a poskytování bankovních služeb. Obchodní banky lze dělit i dle druhu klientely, které Kalabis (2012) dělí na banky retailové, které poskytují služby všem občanům, a banky korporátní, které poskytují své služby firmám, orgánům veřejné správy a dalším institucím.

3.2.4. Běžný bankovní účet

Bankovní účet Lochmannová (2018, s. 60) popisuje jako finanční účet, díky kterému lze uchovávat peníze, nebo provádět různé finanční transakce. Existuje mnoho různých typů bankovních účtů, z nichž nejběžnější či nejvíce užívané jsou: běžný účet, spořicí účet, studentský účet, firemní účet či společný účet. Bankovní produkty včetně bankovních účtů lze popsat jako obchod, který jednoznačně cílí na konečného spotřebitele a tím je v případě bankovních institucí klient. Alena Lochmannová ve své knize o bankovnímnictví rozděluje bankovní produkty na tři základní skupiny. Popisuje, že první skupinou jsou produkty úvěrové, které poskytují klientovi možnosti získat úvěrové služby a další způsoby financování. Dále jsou to produkty vkladové, kam lze zařadit veškeré vklady a dluhopisy. Poslední skupinou jsou produkty tzv. platebně zúčtovací, kam lze zařadit veškeré ostatní produkty, které nespádají do předchozích dvou selekcí. Bankovní účet je podle Dvořáka (2005, s. 260) zjednodušeně takový účet, na kterém se evidují veškeré závazky i pohledávky ve vztahu klienta s bankou v obou směrech.

Dvořák (2005, s. 260) uvádí běžný bankovní účet neboli konto jako výchozí produkt banky a rovněž jako základní vztah mezi bankou a klientem pro provádění bankovního styku. Řadí ho mezi jeden z nejzákladnějších typů klientských účtů. Jedná se o nejběžnější typ bankovního účtu a zároveň je nejčastějším typem účtu, který banky poskytují. Jeho základní funkcí je uchování peněz a uskutečňování běžných finančních transakcí, jako jsou platby za nákupy, převody finančních prostředků mezi jinými účty, nebo výběry či vklady hotovosti prostřednictvím finančních automatů (bankomatů). Jejich hlavní výhodou je možnost rychlého a snadného přístupu k penězům. Dvořák ve své knize dále (2005, s. 261-264) uvádí definici běžného účtu obecně jako proces, na kterém se zachycují bankovní pohledávky a závazky ve vztahu s klientem. Běžný účet je zásadním předpokladem k využití ostatních bankovních produktů, a to zejména z toho důvodu, že je postaven na samotném počátku vzájemného vztahu banky a klienta a je uzpůsoben pro uložení volných likvidních prostředků a realizaci platebního styku. V dnešní době jsou služby v podobě běžných účtů velmi hojně využívány po celém světě a lze je zařadit do každodenních potřeb člověka.

Problematika běžných bankovních účtů je právně zakotvena v Obchodním zákoníku a dále je vymezena Všeobecnými bankovními podmínkami vydaných Českou národní bankou. Dvořák (2005, s. 264-270) ohledně bankovní legislativy dále udává, že každá banka jako samostatná instituce vydává smlouvu o běžném účtu v písemné formě, ve které jsou podrobně popsány konkrétní náležitosti a požadavky vztahující se k založení nového produktu u dané banky dle žádosti klienta. V takové smlouvě je ujednáno o zřízení účtu v předem sjednané době a měně, ve které bude účet veden, o majiteli účtu, o možnosti přijímat na takový účet vklady a uskutečňovat z něho platby a dále také může být dodatečně ujednáno s přiložením podpisového vzoru o určení oprávněných osob, které budou moci nejen se samotným účtem, ale také s prostředky na něm, disponovat. Pro otevření běžného bankovního účtu je obvykle potřeba dokladové doložení totožnosti a finanční záznam v podobě potvrzení příjmu ze zaměstnání, nebo například daňové přiznání. Některé banky od svých klientů vyžadují k provozování běžného účtu také prvotní minimální vklad, či určit výši poplatků za jeho používání. Každá banka má své vlastní podmínky stanoveny jinak. V případě určení majitele nově sjednaného běžného účtu musí být ověřena legitimní totožnost klienta, a to zejména proto, že pouze tato identifikovaná osoba má oprávnění nakládat s tímto jemu přidruženým účtem, pokud není ve smlouvě uvedeno jinak, například pokud jsou ve smlouvě zplnomocněné další osoby. K platnému uzavření smlouvy o běžném účtu má i banka své povinnosti, a to zejména povinnost přijímat na tento účet veškeré příjmy v podobě hotovostních (peněžitých) i bezhotovostních vkladů a plateb, povinnost veškeré transakce a platby vyplácet řádně a včas a také povinnost klientovi měsíčně zasílat povinné oznámení v podobě evidence všech pohybů na účtu tzv. výpis z účtu a ročně zasílat tzv. bilanční výpis z účtu, na kterém je zachycen zůstatek na účtu. Z tohoto zůstatku je vyplácen majiteli účtu bankou úrok, ke kterému může být úroková sazba dána buď konkrétní výší, kdy je výše úrokové sazby pevně dána ve smlouvě o běžném účtu, nebo je dána rozhodnutím o výši sazby v návaznosti na ostatní objektivní kritéria spojená s touto sazbou. Úročení na běžném účtu vychází z časových okamžiků pohybu připsání či odepsání prostředků z účtu – z tzv. valutování (valuty jsou okamžiky pohybu prostředků na účtu – připsání či odepsání prostředků). Výše zmiňovaná smlouva o zřízení běžného bankovního účtu může být klientem i vypovězena, a to i v takovém případě, že byla smlouva ujednána po dobu neurčitou – smlouva zaniká dnem doručení výpovědi do banky. Smlouvu má

rovněž pravomoc vypovědět banka, ale v tomto případě by smlouva zanikla až koncem kalendářního měsíce, který následuje po měsíci, kdy výpověď obdržel majitel účtu.

Banka provádí platební transakce (neboli platební styk, který je základní funkcí běžných bankovních účtů) prostřednictvím nástrojů – bankovních platebních produktů (Dvořák, 2005, s.343). Aby byly bankovní produkty vhodně zvoleny a správně použity, je potřebná jejich vysoká znalost. Bankovní platební produkty Dvořák (2005, s. 343) člení podle různých hledisek, jako jsou například:

- 1) Forma platebního styku – hotovostní a bezhotovostní
- 2) Teritorium, kde platební styk probíhá – tuzemské a zahraniční
- 3) Druh klientely – retailové a velkoobchodní platby

Hotovostní forma plateb spočívá v provedení platebního styku v hotových penězích, kam se řadí mince a bankovky. Naproti jim bezhotovostní forma plateb je převod tzv. nehotových peněz mezi účty, kam lze zařadit převod peněžních prostředků prostřednictvím platebních karet, nebo bankovními převody mezi jednotlivými bankami. Tuzemské platby probíhají v rámci ekonomiky jedné země a často v rámci tuzemské měny. Zahraniční platební styk probíhá buď mezi jednotlivými zeměmi (platby z a do země), nebo se sem řadí i platby tuzemských subjektů v zahraničí prováděné například v rámci cestovního ruchu. Retailové platby jsou takové platby, které probíhají mezi spotřebiteli a menšími obchodníky. Jedná se většinou o menší částky ve vysokých počtech. Proti tomu velkoobchodní platby bývají platby za velké objemy zboží mezi výrobcí (firmami) a většími obchodníky. Velice využívaným nástrojem pro převod finančních prostředků je tzv. příkaz k úhradě. Jedná se o spolehlivou a rychlou akci, kterou vyvolává majitel účtu směrem k bance a ta umožňuje provést platbu na účet třetí osoby. Používá se především pro jednorázové platby, nebo pro platby opakující se (nájemné, splátky, pravidelné příjmy, apod). Může být vystavován v papírové podobě, nebo dnes prostřednictvím hodně využívaného elektronického bankovníctví. Opakování plateb v daném intervalu (měsíc, rok) lze nastavit tak, aby se zadávaly bez manuálního nastavení platby. Každý příkaz musí povinně obsahovat bankovní spojení (tj. číslo běžného účtu a identifikační kód banky) plátce i příjemce, částku, která má být převedena, podpis (nebo elektronický podpis) a konstantní symbol. Dále může být v některých případech nutné uvést další informace, jako variabilní či specifický symbol, nebo datum splatnosti.

Juřík (2006, s. 20) považuje za moderní nástroj bankovní platební karty, které se využívají pro bezhotovostní platební styk pro všechny typy účtů. Historie bezhotovostních platebních systémů sahá až do konce 19. století, kdy se začaly objevovat první formy bezhotovostních plateb. První platební karta byla vydána v roce 1914 ve Spojených státech amerických (Dvořák, 2005, s. 370-371). Platební karta je podle Dvořáka (2005, s. 370) obecně určena k provádění platebních transakcí a na základě korektní bankovní legislativy musí obsahovat povinné náležitosti, jako jsou: název vydavatele PK, jméno a příjmení držitele PK, samotné číslo karty společně s trojmístným verifikačním kódem a datum platnosti karty. Platební karty lze využít pro transakce, jako je bezhotovostní placení, výběry hotovosti z bankomatů, či výběry hotovosti na bankovních pobočkách.

Jak popisuje Dvořák (2005, s. 386-389), internetové bankovníctví je jedním z největších trendů v oblasti vývoje bankovníctví za posledních dvacet let. Technologický pokrok je jedním z hlavních důvodů vzniku elektronického bankovníctví. Bankovní účty jsou dnes přístupné prostřednictvím elektronického bankovníctví, které umožňuje uživatelům provádět finanční transakce jinde než fyzicky na pobočce banky – v online prostředí, např. okamžité platby či převody peněz. Důležitými pojmy, které se s tímto pojí, jsou identifikace klienta a autorizace transakce. Správná identifikace klienta a korektně autorizovaná transakce jsou klíčové pro zajištění bezpečnosti nejen v internetovém bankovním prostředí. Některé banky k elektronickému bankovníctví nabízejí mobilní aplikace, které slouží k provádění takových operací pomocí chytrého telefonu a nazývá se tzv. mobilní či internetové bankovníctví. Díky rozvoji informačních a komunikačních technologií se stalo možným vytvářet nové nástroje pro komunikaci mezi bankou a klientem, což zapříčinilo širší rozšíření nabídky finančních služeb a zpřístupnilo je klientům po celém světě. Kromě toho poptávka klientů po větším pohodlí a flexibilitě při správě svých financí byla dalším faktorem, který ovlivnil a dále posunul jeho vývoj. Banky navíc na druhé straně vidí takové bankovníctví jako způsob, jak snížit vynaložené náklady na provoz, a zvýšit efektivitu svých služeb. V současnosti se dle Paloučka (2006, s. 121) elektronické bankovníctví stále rozvíjí a inovuje, aby lépe odpovídalo potřebám a požadavkům klientů.

4 Vlastní práce

4.1. Charakteristika jednotlivých bank a jejich produktů

Praktická část bakalářské práce je zaměřena na obecnou charakteristiku vybraných českých bank a nabídku jejich produktů a dále na to, jak municipality tyto produkty využívají a jakým způsobem mají vedené své účty. Banky na českém bankovním trhu jsou rozděleny na banky univerzální a banky specializované. Univerzální banky poskytují širokou nabídku různých finančních služeb buď velkému okruhu klientů, či pouze vybraným skupinám. Rozsah těchto služeb je regulován Českou národní bankou. Univerzální banky si vybírají klientelu zejména podle počtu transakcí a bonity jednotlivých klientů. Specializované banky se „specializují“ na vybraný okruh služeb a produktů v daném oboru. Mezi takové banky se řadí hlavně investiční a spořitelní banky. V rámci univerzálních i specializovaných bank je hojně nabízena řada produktů určených pro municipality. Rovněž je nabízeno elektronické bankovníctví, výpisy a standardní vedení platebních karet.

Práce je zaměřena především na univerzální banky a jejich nabídku běžných účtů, kterou tyto banky ve směru k municipalitám nabízejí. Konkrétně jde o banky Komerční banka, a.s., Česká spořitelna, a.s., Československá obchodní banka, a.s., Fio Banka, a.s. a MONETA Money Bank, a.s. Veškeré informace o vybraných bankách jsou čerpány z jejich webových stránek a internetových zdrojů, propagačních nabídkových letáků, či přímo osobně od odborníků dané problematiky v praxi.

V posledních letech se trh bankovních produktů obecně posunul v důsledku modernizace a rozvoje technologií hodně dopředu. Významným trendem v oblasti bankovníctví pro municipální sféru je rozvoj digitálních platforem a aplikací, které umožňují obcím efektivně a pohodlně spravovat své finanční prostředky a transakce. Běžně se dnes lze setkat s bezkontaktními platbami nebo platbami skrze tlačítko (platební brány pro online platby), mobilními aplikacemi pro správu účtu, určením priorit při odeslání plateb (např. rychlost odeslání transakce), okamžitým převodem peněžních prostředků mezi účty apod. Celkově se dá říci, že bankovní instituce hrají důležitou roli v hospodaření a správě financí v municipální sféře a nabízejí širokou škálu produktů a služeb, které napomáhají obcím řídit své finanční zdroje.

4.1.1. Komerční banka a.s.

Komerční banka (© Komerční banka, 2023 a) byla založena jako samostatná státní instituce v roce 1990 oddělením od bývalé Státní banky československé (SBČ), která dosud plnila služby komerčních bank na bankovním trhu jako jediná. Po schválení privatizačního projektu ČSFR se Komerční banka stala akciovou společností. Veškeré akcie banky byly zařazeny do kuponové privatizace a jejich majitelem zůstaly nadále Fondy národního majetku ČR. V roce 2000 došlo ke zvýšení základního kapitálu na 9,5 miliard Kč. O rok později, tedy v roce 2001, se do manažerských pozic dostala francouzská společnost Société Générale a v Komerční bance bylo zvoleno nové představenstvo. Poté banka představila novou klientelu a nové obchodní síť, které umožnily vylepšení tehdejších služeb nabízených pro klienty. Začala rozvíjet aktivity cílené spíše na individuality, než na podniky a municipality, jako tomu bylo v jejích počátcích.

Obrázek 3: Logo Komerční banky, a.s. platné od roku 2002



Zdroj: © 2023 Komerční banka, dostupné z www.kb.cz

V roce 2003 podle dostupných zdrojů Komerční banky (© Komerční banka, 2023a) uvedla banka na trh první čipovou kartu a získala ocenění Nejdůvěryhodnější banky roku. O rok později získala hlavní cenu Banka roku 2004. Toto i další prestižní ocenění mimo jiné získala také několikrát opakovaně i v dalších letech. Konkrétně ocenění Banka roku získala Komerční banka dosud již sedmkrát. Po tomto úspěchu umožnila ustanovení funkce ombudsmana pro řešení sporů mezi klienty jako první banka v České republice. V roce 2006 dokončila koupi akcií Modré pyramidy stavební spořitelny. Díky tomuto měla možnost oslovit až 800 tisíc nových zákazníků a získala kontrolu nad jednou z nejvýznamnějších stavebních spořitelen v České republice. V dalších letech začala spolupracovat s firmou ČEZ na projektu tzv. Zelené energie, kterým se zároveň zapojila do programu k vylepšení a ochraně životního prostředí. Od

1. listopadu 2009 jako první banka v České republice představila projekt zaměřující se na mobilitu klientů a postup při změně banky, který měl zjednodušit a ustálit proces přechodu mezi bankami. Další úspěch si připsala na své konto spuštěním vůbec první investiční kalkulačky v podobě aplikace, která respektovala několik faktorů a slouží k vytyčení finančních možností klienta i jeho investičních bariér. Od roku 2015 nabízí svým klientům zdarma služby v podobě ochrany proti phishingu (dle oficiálních stránek antivirových programů eset.com se jedná o kybernetický útok s cílem získání důvěrných dat či finančních prostředků oběti) a dalších škodlivých programů, včetně ochrany hesel, a to zejména v prostředí internetového bankovníctví. Později jako první banka v České republice začala s poskytováním úvěru „EuroEnergie“, který je určen pro malé i větší podniky pro účely financování úsporných projektů. Krátce po tomto představila novou řadu třech balíčků běžných účtů – MůjÚčet, MůjÚčet plus a MůjÚčet Gold. Ve stejnou dobu spustila mobilní platby prostřednictvím služby Android Pay. Od roku 2018 mohou klienti využívat bezpečnější přihlašovací systém KB klíč na mobilních zařízeních. Jako první banka v České republice spustila klientům možnost mobilních plateb Apple Pay. Komerční banka byla společností Global Finance označena jako nejbezpečnější banka v celé střední a východní Evropě v roce 2020. Po covidové krizi byla v roce 2021 označena jako nejlepší banka v České republice v oblasti pomoci ostatním bankám a zákazníkům v uplynulém roce a udržitelnému přístupu k podnikání.

V současné době pracuje v Komerční bance (© Komerční banka, 2023b) přes 7,5 tisíce lidí. Ve vedení stojí celkem šest členů představenstva, deset ředitelů a dozorčí rada. V pozici generálního ředitele a předsedy představenstva banky stojí od roku 2017 Jan Juchelka. Podle statistik je aktuálně v České republice přes 2 miliony klientů, kteří mají vedené služby u Komerční banky. Vlastní 215 poboček a 852 bankomatů. V současné době má sídlo na pražských Příkopech ve Starém městě.

V produktové nabídce Komerční banky, a.s. (© Komerční banka, 2023c) se nachází služby pro občany, podnikatele, i korporace. V nabídce je široká škála běžných i spořicíh bankovních účtů, dále úvěrové služby, půjčky a hypoteční produkty, investiční balíčky, či služby v oblasti pojištění. Banka má v nabídce také kreditní i debetní karty.

Tabulka 4: Souhrn základních informací o Komerční bance, a.s.

Název bankovní instituce	
Původ bankovní instituce	Československo, nyní vlastní Francie
Bilanční suma (konec roku 2021)	1 244,4 mld. Kč
Zisk v posledním roce (konec roku 2021)	8,42 mld. Kč
Současný počet klientů	přes 2,3 miliony
Současný počet bankomatů	852
Současný počet poboček	215
Sídlo bankovní instituce	Na Příkopě 33, 114 07 Praha 1
Předseda představenstva	Jan Juchelka
Průměrný počet zaměstnanců	7 636

Zdroj: © 2023 Komerční banka, dostupné z www.kb.cz, vlastní zpracování

4.1.2. Česká spořitelna, a.s.

Počátky vzniku České spořitelny (© Česká spořitelna, 2023a) jsou zaznamenány již od roku 1819, kdy vznikla rakouská skupina Die Erste. V roce 1823 podal pražský policejní ředitel Josef von Hoch návrh na zřízení spořitelny v Praze v souvislosti s počátečními myšlenkami lidí o spořivosti. Do počínajícího fondu, který vzniku spořitelny předcházela, byly vloženy prvotní prostředky v měně zlatých od řady šlechticů a té doby významných podnikatelských subjektů. Jako samostatná instituce vznikla Česká spořitelna pod názvem „Schraňovací pokladnice pro hlavní město Prahu a Čechy“ 12. února roku 1825 a ještě tentýž rok došlo ke zvolení vedoucích pracovníků. Nejvýznamnějším cílem tehdy nově vzniklé spořitelny byla pomoc chudým, v zásadě jim pomoci uspořít rezervy. Začal se více uplatňovat kratší název pro rozvíjející se instituci, a to „Spořitelna Česká“. Roku 1845 byla spořitelna přestěhována na pražské Malostranské náměstí. V průběhu 50. a 60. let 19. století přibývaly na českém území další peněžní ústavy, které fungovaly na podobném principu. V té době docházelo k výrazným změnám ve struktuře klientů těchto bank – klienty se postupně místo nejchudších vrstev, pro které byly tyto ústavy původně smyšleny, začali stávat spíše movitější měšťanské vrstvy obyvatel a prosperovaly zejména v německy mluvících oblastech. Důležitým milníkem pro tehdejší spořitelny byl krach vídeňské burzy roku 1873, kdy lidé viděli v těchto ústavách jedinou záruku.

Zvýšil se tak nejen počet jejich klientů, ale hlavně vkladů. Před první světovou válkou měly spořitelny vysokou účast na hospodářském rozmachu země. Během války spořitelna tak, jako i ostatní fungující finanční instituce, utrpěla – lidé se pokoušeli co nejvíce svých prostředků dostat z banky pryč. To se však změnilo po roce 1918 po založení Československé republiky. Během války došlo ve spořitelně k přidružení dalších peněžních ústavů a vznikla tzv. Spořitelna pražská. Po roce 1948 byla spořitelna jako ostatní malé instituce vlivem Komunistické strany znárodněna. Poté v roce 1967 došlo k založení československé instituci Státní spořitelna, která působila jako jeden celek, a následně s přijetím zákona o Československé federaci došlo k jejímu rozdělení na Českou a Slovenskou část. V roce 1991 se spořitelna stala akciovou společností.

Obrázek 4: Logo České spořitelny, a.s. platné od ledna 2023



Zdroj: © 2023 Česká spořitelna, a.s., dostupné z www.csas.cz

Od roku 2018 nabízí Česká spořitelna (© Česká spořitelna, 2023a) hojně využívané mobilní a internetové bankovníctví George. Současně podporuje mobilní platby Android Pay a Apple Pay. Představila službu „Moje zdravé finance“, která poskytuje služby týkající se správy rodinných financí. Od stejného roku se stala skupina Erste bank stoprocentním akcionářem České spořitelny. V dnešní době nabízí řadu bankovních produktů a služeb určených pro fyzické i právnické osoby. Mezi nejvýznamnější ocenění patří zejména třikrát Zlatá koruna, jedenkrát Stříbrná koruna, šestkrát Bronzová koruna a také třetí místo v soutěži Zaměstnavatel roku 2022. Česká spořitelna, a.s. v dnešní době podporuje řadu charitativních projektů a spolupracuje s několika českými vysokými školami. Je součástí projektu udržitelnosti a podporuje firmy k tzv. zelenému přechodu. Podle počtu klientů se aktuálně jedná o největší banku na českém bankovním trhu. Je největší českou bankou v počtu klientů, kterých má k roku 2022 přes 4,5 milionu, z toho až 2 miliony aktivních, a zaměstnává až 10

000 lidí v celé České republice. Aktuálně má 398 poboček a přibližně 1800 bankomatů. V čele představenstva od roku 2016 stojí bankéř a od roku 2020 též prezident České bankovní asociace Tomáš Salomon.

Česká spořitelna (© Česká spořitelna, 2023b) nabízí širokou škálu služeb a produktů pro jednotlivce, malé i střední firmy, města a obce či velké korporace. V nabídce běžných účtů má klasický běžný účet, poté běžný účet Plus, který za určitých podmínek zdarma zahrnuje další služby (např. druhá debetní karta, možnost vést účet v multiměně apod), dále účty pro seniory, studenty, nebo dětský účet. Nabízí i účty až v deseti různých cizích měnách. Dále je v nabídce spoření, investování, půjčky a hypotéky a již zmíněné karty. Česká spořitelna, a.s. nabízí mimo jiné i online produkty v podobě hypoték, půjček, či stavebního spoření.

Tabulka 5: Souhrn základních informací o České spořitelně, a.s.

Název bankovní instituce	Česká spořitelna, a.s.
Původ bankovní instituce	Rakousko
Bilanční suma (konec roku 2021)	1 642 mld. Kč
Zisk v posledním roce (konec roku 2021)	14,2 mld. Kč
Současný počet klientů	přes 4,5 milionu
Současný počet bankomatů	1 736
Současný počet poboček	398
Sídlo bankovní instituce	Olbrachtova 1929/62, Praha 4, 140 00
Předseda představenstva	Tomáš Salomon
Průměrný počet zaměstnanců	10 000

Zdroj: © 2023 Česká spořitelna, a.s., dostupné z www.csas.cz a www.penize.cz, vlastní zpracování

4.1.3. Československá obchodní banka, a.s.

Československá obchodní banka, a.s. (© ČSOB, 2023a) byla založena 21. prosince 1964 v Praze. Po privatizaci roku 1999 se stala dceřinou společností KBC Bank se sídlem v Bruselu, která od roku 2007 drží do 100% výše akcie Československé obchodní banky, a.s. dodnes. ČSOB působí v České republice jako typ univerzální banky a poskytuje bankovní i další finanční služby fyzickým osobám, podnikatelským subjektům, ale taktéž ve vztahu k větším korporátním subjektům a institucím. Nabízí širokou škálu bankovních služeb a produktů. Do jejího produktového portfolia lze zařadit zejména pojistné produkty, produkty spojené s financováním bydlení (hypotéky, půjčky), penzijní fondy, specializované služby (leasing), nebo služby z oblasti obchodování s akciemi. Je založena na partnerském základu ve vztahu s každým klientem. Jedná se o jednu z nejznámějších finančních institucí působících na českém bankovním trhu a je považována za lídra bankovního trhu v oblasti hypoték, stavebního spoření a leasingu. ČSOB je sdružena s dalšími (dceřinými) společnostmi, jako jsou: Československá obchodní banka Stavební spořitelna, Československá obchodní banka Pojišťovna, Československá obchodní banka Penzijní společnost, ČSOB Leasing, ČSOB Factoring, Hypoteční banka, nebo společnost Patria Finance.

Obrázek 5: Logo Československé obchodní banky, a.s.



Zdroj: © 2023 ČSOB, dostupné z www.csob.cz

Československá obchodní banka a.s. (© ČSOB, 2023a) má nastavenou vnitřní kulturu s názvem PEARL, díky které řídí veškeré aktivity, které s sebou nesou podíl na trhu a závisí na nich budoucí rozvoj banky. PEARL je založena na pěti základních principech a těmi jsou: výkonnost, zmocnění, zodpovědnost, všímavost a ukotvení. Rovněž udává jako důležité zajistit podporu zaměstnanců a vytvoření příznivého a inspirativního prostředí. ČSOB pracuje se svými zaměstnanci na zásadě Team Blue,

kteřou se snaží propojit veškeré své zaměstnance do jedné velké skupiny, byť je instituce tvořena vysokým počtem rozmanitých individualit. Tak, jako většina bank působících na českém bankovním trhu v dnešní době, má i ČSOB své služby digitalizovány s vidinou lepší dostupnosti klientům. Jak se lze dočíst přímo na webových stránkách banky, prostřednictvím digitalizace svých služeb chtějí klienta uvést do centra bankovního dění a zmocnit ho v rozsahu jeho vlastních služeb, zajistit plynulý přechod v komunikaci s bankou a zajistit klientovi maximální využití dostupných služeb a produktů, které banka nabízí.

V současné době má banka (© ČSOB, 2023a) pod sebou zhruba 4,2 milionu klientů, z nich největší část tvoří retailová klientela (maloobchodníci). Své služby nabízí ČSOB prostřednictvím vlastních poboček, či obchodních míst České pošty. Banka vlastní okolo 1 000 bankomatů. Mimo jiné je Československá obchodní banka, a.s. zapojena do etických a udržitelných projektů. Vlastní koncept udržitelnosti, který staví na čtyřech základech: Vzdělání, Podnikání, Příroda a Soužití. ČSOB dlouhá léta působila v historické budově v pražských Příkopech na Starém městě. V roce 2007 se sídlo banky přesunulo do nového moderně vybudovaného prostředí na Praze 5, Radlice. Budova byla navržena známým českým architektem Josefem Pleskotem a splňuje veškeré požadavky s ohledem na ochranu životního prostředí. Budovu, která je součástí ČSOB komplexu zelených budov, může využívat téměř 5 000 zaměstnanců. Od roku 2022 je generálním ředitelem Československé obchodní banky, a.s. advokát Aleš Blažek.

Československá obchodní banka, a.s. (© ČSOB, 2023b) spadá, stejně jako ostatní vybrané banky, do typu univerzálních bank a poskytuje individuální služby a produkty pro občany, podnikatele, veřejný sektor, neziskové organizace a větší korporace a instituce. V dostupné nabídce má běžné účty (i účty zaměřené pro studenty nebo seniory), podnikatelské a firemní účty, hypoteční služby, půjčky, široké možnosti spoření a investování a platební karty. Většina služeb produktové nabídky banky je dostupná v internetovém bankovníctví a nabízí také služby online mobilních služeb.

Tabulka 6: Souhrn základních informací o Československé obchodní bance, a.s.

Název bankovní instituce	Československá obchodní banka, a.s.
Původ bankovní instituce	Československo, nyní vlastní Belgie
Bilanční suma (konec roku 2021)	1 805 mld. Kč
Zisk v posledním roce (konec roku 2021)	16,2 mld. Kč
Současný počet klientů	4,225 milionu
Současný počet bankomatů	1 017
Současný počet poboček	přes 200 (bez obchodních míst)
Sídlo bankovní instituce	Radlická 333/150, 150 57 Praha 5
Předseda představenstva	Aleš Blažek
Průměrný počet zaměstnanců	5 000

Zdroj: © 2023 ČSOB, dostupné z www.esob.cz

4.1.4. Fio banka, a.s.

Fio banka, a.s. (© Fio banka, 2023a) je ryze českou bankou. Vznikla v roce 1993 jako burzovní společnost pod názvem „Fio“ díky nápadu čtyř studentů Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Tito studenti se dlouhodobě zajímali o investice a obchod s cennými papíry. Naprogramovali vlastní software a po čase začali nabízet svým prvním klientům služby v podobě burzovních obchodů. Postupně došlo k rozšíření nabízených finančních služeb a za skutečnosti, že společnost byla z hlediska vnitřní struktury a organizace dobře nastavena, se velmi rychle rozrůstala. Později se z burzovní společnosti stala vlastní družstevní záložna a v roce 1997 zahájila on-line obchodování s akciemi. Protože i nadále se společnosti ve všech směrech dařilo, spustila v roce 1998 jako jedna z prvních bank na českém bankovním trhu internetové bankovníctví. V roce 2006 Fio odkoupilo trh RM-SYSTÉM, který působil jako burza s cennými papíry, a do doby, než se dostal pod křídla společnosti Fio, se mu téměř nedařilo. Klíčovou výhodou pro společnost Fio v tomto ohledu bylo, že RM-SYSTÉM měl vybudované pobočky ve většině českých okresních městech, a tak Fio díky tomu velmi rychle mohlo začít poskytovat své

bankovní produkty a služby na celém území České republiky. Povaha společnosti se již začala podobat malé bance.

Obrázek 6: Logo Fio Banky, a.s.



Zdroj: © 2023 Fio banka, dostupné z www.fio.cz

Fio (© Fio banka, 2023a) získala bankovní licenci v roce 2010 a stala se tak Fio bankou. Zavedla vlastní platební karty, vylepšila svoji síť poboček, rozšířila počty bankomatů a nadále veškeré své bankovní produkty a služby nabízela bez poplatku. Jako první banka v České republice v roce 2011 zavedla tzv. Smart banking neboli možnost mít bankovní služby na svém mobilním zařízení. V tuto dobu již měla banka na svém kontě připsanou řadu významných ocenění a ta postupně přibývala. Získala ocenění jako například Nejdynamičtější či nejvstřícnější banka roku, Broker roku, Nejlepší český obchodník s cennými papíry, nebo úspěchy v soutěžích Zlatá koruna a Zlatý měsíc. Fio banka již vydávala své vlastní platební karty a v roce 2013 přesáhl počet klientů 300 tisíc osob. Hojně využívanou službou je dnes vyvolávání akcí v aplikaci internetové banky prostřednictvím otisku prstu, které Fio banka uvedla na trh v červnu 2015. V tu dobu se již velikostně neřadila mezi malé, ale mezi střední banky. V průběhu let navíc spustila banka funkci Apple Pay, zavedla aplikaci pro Android, nebo nainstalovala první vkladové automaty (vkladomaty). Klientela v tu dobu již nebyla v řádech tisíců, ale překročila první milion. V současné době banka poskytuje nejvíce bankovní a investiční služby. Dnes stojí v žebříčku českých bank na bankovním trhu z hlediska velikosti na pátém místě. Sídlí na pražském Starém městě a v současné době má přes sto poboček v České i Slovenské republice. Významnými osobnostmi jsou mimo jiné dva zakládající členové RNDr. Petr Marsa, MBA, LL.M. a Mgr. Romuald Kopún, kteří stáli u založení společnosti a jsou dva ze čtyř členů, kteří koncept Fio vytvořili. Dnes vlastní každý z nich 50 % akcií Fio banky. Generálním ředitelem a předsedou představenstva je Mgr. Jan Sochor, který na pozici působí od jejího založení v roce 1993.

Fio banka, a.s. (© Fio banka, 2023b) má ve svém produktovém portfoliu běžné bankovní účty pro fyzické osoby i podnikatele. Nabízí také transparentní účty. Dále lze sjednat úvěry a půjčky finančních prostředků, spořicí účty a platební karty (MasterCard a Visa) s možností poskytnutí platebních terminálů a platební brány. Služby Fio banky, a.s. jsou dostupné v internetovém a mobilním bankovníctví. Pro vyřizování úředních záležitostí skrze internetové prostředí nabízí službu Fio Bankovní identita (BankID).

Tabulka 7: Souhrn základních informací o Fio Bance, a.s.

Název bankovní instituce	Fio Banka, a.s.
Původ bankovní instituce	Česká republika
Bilanční suma (konec roku 2021)	215 mld. Kč
Zisk v posledním roce (konec roku 2021)	2,3 mld. Kč
Současný počet klientů	1,2 miliony
Současný počet bankomatů	224
Současný počet poboček	více než 80
Sídlo bankovní instituce	V Celnici 10, 117 21, Praha 1
Předseda představenstva	Mgr. Jan Sochor
Průměrný počet zaměstnanců	1 000

Zdroj: © 2023 Fio banka, dostupné z www.fio.cz, vlastní zpracování

4.1.5. Moneta Money bank, a.s.

MONETA Money bank, a.s. (© MONETA, 2023a) je česká bankovní instituce. Banka se dlouhodobě transformovala. Nejprve byla Agrobankou založenou v roce 1990, která se specializovala na potravinářství a zemědělství. Poté byla Agrobanka privatizována a v roce 1998 se stala součástí americké finanční skupiny General Electric (v Čechách od roku 2008 známá jako GE Money bank). V tu dobu kolem let 2007-2008 se banka specializovala na spotřebitelské úvěry a hypotéky. Během následujících pěti let banka zavedla pozici Ombudsmana pro klienty, který slouží jako nezávislý prostředník při řešení sporů mezi bankou a klienty. V roce 2016 se GE Money Bank osamostatnila. Prodala všechny finanční divize a byla

přejmenována na ryze českou banku MONETA Money Bank. Dnes je digitálním lídrem a nabízí svým klientům moderní a jednoduché bankovní služby včetně internetového a mobilního bankovníctví. V roce 2017 jako vůbec první banka na trhu zavedla první bankovní účet, který se dal sjednat zcela v online prostředí, bez fyzické návštěvy banky. Od roku 2018 se vedly spekulace o spojení MONETY s bankou AirBank. Tento prvotní plán však kvůli nedohodě ohledně ceny nevyšel. V roce 2020 banka odkoupila 100% podíl skupiny Wüstenrot, kam spadaly další skupiny společnosti MONETA jako jsou: Moneta Leasing, Moneta Auto a Moneta Stavební spořitelna. Skupiny společnosti Wüstenrot se tak staly dceřinými společnostmi MONETY. V prosinci roku 2021 byl schválen plán spojení s AirBank a MONETA se tak stala třetí největší bankou v počtu klientů (na prvním místě je Česká spořitelna, a.s., na druhém místě ČSOB, poté MONETA Money Bank a na čtvrtém místě Komerční banka, a.s.)

Obrázek 7: Logo MONETY Money Bank, a.s.



Zdroj: © 2023 MONETA Money Bank, a.s., dostupné z www.moneta.cz

MONETA Money Bank (© MONETA, 2023a) se zaměřuje také na podporu různých projektů a iniciativ přispívajících ke zlepšení kvality života v místech, kde působí. Od roku 2016 poskytuje přes 50 projektů za více než 2 miliony Kč. Mezi nejvýznamnější patří program MONETA Dobrovolníci, který se zaměřuje na podporu komunit a dobrovolnických aktivit v oblasti vzdělávání, kultury a ochrany přírody. V roce 2017 banka obdržela zlaté ocenění za „Nejangažovanější zaměstnanci 2017“. Banka se také pyšní několika oceněními v české soutěži Zlatá koruna. Od roku 2008 je hrdým sponzorem olympijských her (v letech 2008, 2010 a 2012). Nejvíce ocenění bylo získáno pro mobilní aplikaci Smart Banka. Banka má centrální budovu v pražské Michli a od roku 2015 je ve vedoucích pozicích Tomáš Spurný.

Kromě běžných bankovních účtů nabízí MONETA Money Bank, a.s. (© MONETA, 2023b) spořicí účty, cizoměnové účty, kreditní účty a dětské účty. Dále speciální účty pro živnostníky, bytová družstva, či transparentní účty. Nabízí kreditní kartu s názvem Smart, která slibuje odměnu ve výši 1 % z každého nákupu až do 500 Kč, na 50 dní stanovené bezúročné období a lze ji sjednat v online prostředí. Dále má v nabídce debetní karty. Poskytuje služby pro mobilní bankovníctví a platby prostřednictvím chytrých mobilů či hodinek – Apple Pay, Google Pay, a další. Více než 20 bankovních produktů Monety se dá sjednat online.

Tabulka 8: Souhrn základních informací o MONETĚ Money Bank, a.s.

Název bankovní instituce	MONETA Money Bank, a.s.
Původ bankovní instituce	Česká republika
Bilanční suma (konec roku 2021)	340,2 mld. Kč
Zisk v posledním roce (konec roku 2021)	3,98 mld. Kč
Současný počet klientů	1,4 milionu
Současný počet bankomatů	více než 2 000
Současný počet poboček	150
Sídlo bankovní instituce	Vyskočilova 1442/1 b, 140 28 Praha 4
Předseda představenstva	Tomáš Spurný
Průměrný počet zaměstnanců	více než 2 500

Zdroj: © 2023 MONETA Money Bank, a.s., dostupné z www.moneta.cz, vlastní zpracování

4.1.6. Seřazení vybraných bankovních institucí podle velikosti

Na základě posledních dostupných dat z internetových zdrojů je sestaven stručný přehled všech pěti vybraných bankovních institucí dle zvolených kritérií: velikost banky podle počtu klientů a velikost banky podle objemu spravovaných finančních prostředků. Tabulka slouží pro ucelený přehled největších bank na českém bankovním trhu. Data jsou nashromážděna z internetového serveru Peníze.cz (© 2000–2023a) a následně přehledně vyobrazena v samostatně vytvořené tabulce.

Tabulka 9: Přehled českých bank podle velikosti (2021)

	počet klientů (miliony)	pořadí	objem finančních prostředků (mld. Kč)	pořadí
Komerční banka, a.s.	2,4	3.	1 245	3.
Česká spořitelna, a.s.	4,5	1.	1 642	2.
Československá obchodní banka, a.s.	4,2	2.	1 805	1.
Fio Banka, a.s.	1,2	5.	215	5.
MONETA Money Bank, a.s.	1,4	4.	340	4.

Zdroj: © Peníze.CZ a dodavatelé, 2000–2023, dostupné z www.penize.cz, vlastní zpracování

Z výše uvedeného vyplývá, že podle parametru počtu klientů se v bankovním prostředí řadí na první příčku v souvislosti s velikostí bank jednoznačně Česká spořitelna, a.s., která má více než 4,5 milionu klientů využívajících jejích služeb. O něco menších hodnot dosahuje na druhém místě Československá obchodní banka, a.s., která má okolo 4,2 milionu klientů. Třetí místo obsadila Komerční banka, a.s. s 2,4 miliony klientů. Na dalších místech jsou pak MONETA Money Bank, a.s. a Fio Banka, a.s. Z druhého hlediska neboli objemu finančních prostředků (bilanční sumy) v bance, se pořadí v rámci českých bank liší. První místo obsazuje Československá obchodní banka, a.s. s nejvyšším množstvím spravovaných peněz, a to 1 805 miliard Kč. Na druhém místě pak Česká spořitelna, a.s. s 1 642 miliardami Kč a na třetím místě Komerční banka, a.s. s 1 245 miliardami Kč. Dalšími největšími bankami z hlediska financí je dále podle Michala Hardyna (Times.cz, 2023) Unicredit bank, a.s. (664 mld. Kč) a Raiffeisenbank, a.s. (411 mld. Kč), které nejsou v této práci zahrnuty do celkové komparace. V rámci této práce je tedy na čtvrtém a pátém místě MONETA Money Bank, a.s. a Fio Banka, a.s.

4.2. Komparace nabízených běžných účtů pro jednotlivé banky

Jsou popsány nabídky konkrétních druhů běžných bankovních účtů jednotlivých finančních ústavů a jejich stručná charakteristika, která zahrnuje například informace o založení a vedení účtu, jeho cena, služby, které jsou k účtu

zdarma, či podmínky, které má daná banka nastaveny pro správné využívání účtu klientem (poplatky, minimální zůstatek apod).

4.2.1. Komerční banka, a.s. – Běžný účet, Běžný účet pro FRB, Balíček Municipality

Komerční banka, a.s. (© Komerční banka, 2023c) nabízí tři druhy účtů, který mohou municipality využívat. Nejprve je to běžný bankovní účet, který je určen jako pro fyzické, tak pro právnické osoby. Dále ho mohou využívat svazky obcí a měst a jimi zřízené organizace. Pro obce slouží jako základní účet pro ukládání obecních peněz a provádění platebních transakcí. Klienti, kteří správně plní stanovené podmínky banky, mohou využít možnost povoleného debetu a čerpat finanční prostředky až do výše 3 000 000 Kč. Kromě toho mohou klienti využívat s účtem spojené produkty jako platební karty, internetové bankovníctví, nebo expresní klientskou linku. Účet slouží k efektivní správě obecních financí a poskytuje doplňkové služby ve formě bankovního poradenství. Vedení účtu je zpoplatněno částkou ve výši 100 Kč. Měsíční výpis je bez poplatku pouze v případě jeho elektronické formy, v papírové podobě je zpoplatněn částkou 30 Kč. Při založení účtu je třeba jistina minimálního vkladu ve výši 1 000 Kč.

Poté je to dle produktové nabídky (© Komerční banka, 2023c) běžný účet pro Fond rozvoje bydlení (FRB), který využívají výhradně obce k přerozdělování peněz od Státního fondu ve směru k obyvatelům dané obce. Tento účet má nízkouročené úvěry. Obec v souladu s obecní vyhláškou vytváří fond z úvěrových prostředků převedených z FRB. Půjčka je splatná jednorázově v desetileté lhůtě a prostředky půjčky lze čerpat ihned po podpisu smlouvy s peněžním ústavem a nabytá účinnosti vyhlášky obce. Mezi výhody tohoto účtu patří zabezpečení finančních prostředků, poskytnutí finanční podpory z FRB, či internetové bankovníctví a s ním spojená snadná kontrola splatných termínů. Vedení účtu je zpoplatněno částkou ve výši 100 Kč, veškeré výpisy z účtu jsou každý měsíc zdarma. Stejný typ běžného účtu, tedy účtu pro Fond rozvoje bydlení, nabízí také Česká spořitelna, a.s. a Československá obchodní banka, a.s. V této práci však tento typ účtů není zařazen do konečné komparace.

Poslední je Balíček Municipality (© Komerční banka, 2023c), který představuje kombinaci produktů a služeb podle potřeb obce. Tento balíček je určen pro klienty z řad municipální sféry a obsahuje finanční produkty a služby, které pomáhají s efektivní správou obecních financí. Nabídka zahrnuje několik výhod, jako: založení a vedení korunového účtu zdarma, bezplatné zasílání měsíčního výpisu, nebo výběr jednoho produktu z dostupné nabídky na rok zdarma. Balíček nabízí přístup k řadě dalších volitelných služeb, které jsou určeny nejen pro samostatné municipality, ale také pro jednotlivé představitele výkonu samosprávy – hejtmani, starostové, zastupitelé apod. Mezi uvedené variabilní služby patří zlatý termínovaný vklad, zvýhodněné úvěrování, korunový spořicí účet bez data splatnosti, leasingové produkty, nebo další speciální konta. Balíček slouží k lepšímu zhodnocení disponibilních prostředků na účtu, lepší komunikaci (přímé bankovníctví), nebo zvýhodněné variabilní produkty, které patří do jeho nabídky.

Pro následnou analýzu bankovních účtů u vybraných pěti bank je použit u Komerční banky, a.s. účet Balíček Municipality, protože obsahuje komplexní nabídku pro Municipality včetně služeb klasického běžného účtu u Komerční banky, a.s.

Tabulka 10: Komerční banka, a.s.

	Komerční banka, a.s.	
	Běžný účet	Balíček
Založení účtu měsíčně	100 Kč	zdarma
Vedení účtu měsíčně	zdarma	zdarma
Měsíční výpis z účtu (papírově)	30 Kč	zdarma
Měsíční výpis z účtu (elektronicky)	zdarma	zdarma
Zřízení elektronického bankovníctví	Od 200 Kč	zdarma (MojeBanka)
Poplatek za výběrovou transakci	ne	ne
Poplatek za vkladovou transakci	ne	ne
Minimální výše vkladu	1 000 Kč	1 000 Kč
Minimální výše zůstatku na účtu	-	-

Zdroj: vlastní zpracování, www.kb.cz

4.2.2. Česká spořitelna, a.s. – Běžný účet pro veřejný sektor

Česká spořitelna (© Česká spořitelna, 2023b) nabízí běžný bankovní účet pro podnikatele a malé firmy, veřejný a neziskový sektor. Běžný účet pro obce spadá do kategorie bankovních účtů pro veřejný sektor. Založení, vedení i zrušení účtu je zdarma, rovněž vystavení a zaslání elektronického i papírového výpisu z účtu. Veškeré odchozí i příchozí transakce jsou bez poplatku, stejně jako hotovostní transakce v podobě vkladů i výběrů peněžních prostředků na pobočce ČS. Česká spořitelna, a.s. má nastaven limit pro minimální výši zůstatku na účtu na částku 5 000 Kč. V případě cizí měny je to 300 EUR (nebo 300 USD). Při vkladových transakcích je nutné dodržet podmínku výše částky 1 000 Kč, která je nastavena jako minimální pro výši vkladu. Nabízí rovněž internetové bankovní služby (internetové bankovníctví George), které je zdarma k dispozici pro jednotlivé zákazníky banky a poskytuje celou řadu funkcí, včetně sledování stavu účtu, převody mezi jednotlivými účty, platby a prodeje.

Tabulka 11: Česká spořitelna, a.s.

	Česká spořitelna, a.s.
Založení účtu měsíčně	zdarma
Vedení účtu měsíčně	40 Kč
Měsíční výpis z účtu (papírově)	50 Kč
Měsíční výpis z účtu (elektronicky)	zdarma
Zřízení elektronického bankovníctví	zdarma (George)
Poplatek za výběrovou transakci	ne
Poplatek za vkladovou transakci	ne
Minimální výše vkladu	1 000 Kč
Minimální výše zůstatku na účtu	5 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, www.csas.cz

4.2.3. Československá obchodní banka, a.s. – ČSOB Účet pro municipality

Československá obchodní banka (© ČSOB, 2023b) má spolu s Českou spořitelnou, a.s. jediná v okruhu vybraných bank zpoplatněné vedení účtu v částce 50 Kč za měsíc. Ve stejné částce má zpoplatněny i další služby, pod které spadá například měsíční zasílání účetních výpisů v papírové podobě. Jak se lze dočíst na internetových stránkách jednotlivých institucí, poplatek za zasílání papírových účetních výpisů má klienty především motivovat k přechodu na elektronické bankovníctví a využívání jeho služeb. Zřízení elektronického bankovníctví k účtu ČSOB Účet pro municipality je zdarma. Účet nemá stanovené minimální limity pro vklady, ani pro zůstatek na účtu. Ostatní služby jako vkladové a výběrové transakce na vlastních bankomatech zpoplatněny nejsou.

Tabulka 12: Československá obchodní banka, a.s.

	Československá obchodní banka, a.s.
Založení účtu měsíčně	zdarma
Vedení účtu měsíčně	50 Kč
Měsíční výpis z účtu (papírově)	50 Kč
Měsíční výpis z účtu (elektronicky)	zdarma
Zřízení elektronického bankovníctví	zdarma
Poplatek za výběrovou transakci	ne
Poplatek za vkladovou transakci	ne
Minimální výše vkladu	-
Minimální výše zůstatku na účtu	-

Zdroj: vlastní zpracování, www.csob.cz

4.2.4. Fio Banka, a.s. – Fio Účet pro municipality

Fio banka (© Fio banka, 2023c) nabízí Účet pro municipality, které lze zdarma založit a stejně tak užívat. Vedení účtu není zpoplatněno. Mezi zpoplatněné služby účtu patří měsíční zasílání papírového výpisu z účtu, které je oceněno sazbou 25 Kč s náklady na poštovné 19 Kč (celkem tedy služba stojí 44 Kč). Zaslání výpisu elektronicky je zdarma, rovněž zřízení internetového bankovníctví k účtu. Poplatky za vkladové a výběrové transakce na vlastních bankomatech není zpoplatněno. Na účtu je nastaven limit pro minimální výši vkladu a minimálního zůstatku na účtu obě ve výši 100 Kč.

Tabulka 13: Fio Banka, a.s.

	Fio Banka, a.s.
Založení účtu měsíčně	zdarma
Vedení účtu měsíčně	zdarma
Měsíční výpis z účtu (papírově)	25 Kč (+ poštovné 19 Kč)
Měsíční výpis z účtu (elektronicky)	zdarma
Zřízení elektronického bankovníctví	zdarma
Poplatek za výběrovou transakci	ne
Poplatek za vkladovou transakci	ne
Minimální výše vkladu	100 Kč
Minimální výše zůstatku na účtu	100 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, www.fio.cz

4.2.5. MONETA Money Bank, a.s.

Běžný bankovní účet pro municipality je bankovní konto určené obcím, městům, nebo krajům a jimi zřizovaným subjektům. MONETA Money Bank, a.s. (© MONETA, 2023b) nabízí vedení tohoto účtu zcela zdarma, pokud k němu bude sjednán měsíční elektronický výpis. Měsíční výpis může být zasílán také ve fyzické podobě skrze poštu, který je zpoplatněn částkou 100 Kč/měsíc. Veškeré tuzemské platby, které jsou ve prospěch tohoto účtu, jsou bez poplatku. Počet vkladů hotovosti na pobočkách banky není omezen. Rovněž výběry z bankomatů Monety jsou neomezené a nejsou zpoplatněny. V zahraničí je výběr z bankomatu zpoplatněn

částkou 59 Kč. Jako držitel běžného korunového účtu pro municipality lze získat řadu výhod, například bezplatné používání Internet Banky, která umožňuje sledování stavu peněžních prostředků a správu účtu v online prostředí. Účet disponuje vyšším úročením prostředků na účtu, což obecně napomáhá s optimalizací finanční správy v obci. Nabízí možnost sdružení úročení i poplatkování. K účtu je možné zřídit debetní kartu. Banka má nastavený minimální limit výše počátečního vkladu, který při založení účtu činí jeden tisíc korun. Tato částka je rovněž podmínkou pro udržení minimálního zůstatku na účtu. MONETA Money Bank, a.s. navíc nabízí kromě běžného účtu také transparentní účet pro municipality.

Tabulka 14: MONETA Money Bank, a.s.

	MONETA Money Bank, a.s.
Založení účtu měsíčně	zdarma
Vedení účtu měsíčně	zdarma
Měsíční výpis z účtu (papírově)	50 Kč
Měsíční výpis z účtu (elektronicky)	zdarma
Zřízení elektronického bankovníctví	zdarma (Smart Banka)
Poplatek za výběrovou transakci	ne
Poplatek za vkladovou transakci	ne
Minimální výše vkladu	1 000 Kč
Minimální výše zůstatku na účtu	1 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, www.moneta.cz

5 Výsledky a diskuze

Na základě nashromážděných dat převážně z aktuálních internetových zdrojů byla sestavena tabulka, ve které jsou obsažena data ohledně částek potřebných k vynaložení při založení a následnému vedení účtu, poplatků za zasílání (papírového i elektronického) výpisu z účtu a poplatků za vklady či výběry na vlastních bankomatech, dále, zda daná banka umožňuje zřízení internetového bankovníctví k danému typu účtu či nikoliv, a případně zda je taková služba zdarma či je zpoplatněna, a v poslední řadě podmínky stanovené pro hodnotu minimální výše vkladu, nebo hodnotu výše minimálního zůstatku na účtu. Kritéria jako minimální výše vkladu a minimální zůstatek na účtu nejsou pro municipality rozhodovacím kritériem vzhledem k efektivnímu hospodaření s jejich rozpočtem, tedy jejich hodnoty jsou pouze informačního charakteru pro subjektivní srovnání a nejsou zahrnuty do konečné komparace.

5.1. Porovnání dat jednotlivých bank mezi sebou

Dle níže vypracované tabulky lze vyzorovat, že všech pět finančních ústavů nabízí vybrané základní služby pro municipality s ne příliš odlišnými výsledky. Všechny pět bank nabízí možnost založení daného běžného účtu pro municipality zcela zdarma. Tento faktor tedy v konečném rozhodování nehraje zásadní roli. Stejně tak je tomu při stanovení poplatku za výběrové či vkladové transakce na vlastních bankomatech (šestý a sedmý řádek v tabulce), kdy ani jedna banka tento poplatek na své bankomaty a své klienty nastavený nemá. Dalším faktorem, který pro konečné rozhodnutí není relevantní, je internetové bankovníctví. Dalo by se říci, že dnes je internetové bankovníctví pro municipality velkou výhodou při správě obecních rozpočtů a umožňuje široký a okamžitý přehled o jejich financích, a tak by právě tento faktor v konečném rozhodování mohl mít jako jeden z dalších vysoký podíl. Avšak internetové bankovníctví poskytuje všem pět peněžních ústavů a všechny ho ve vztahu k municipalitám poskytují zcela zdarma. Rozhodujícím faktorem, který je vybrán a obsažen v tabulce a ovlivní výběr modelové municipality, je tedy cena. Konkrétně cena za vedení účtu měsíčně a cena za zasílání papírového výpisu z účtu měsíčně. Následně je provedeno samotné vyhodnocení výsledků prostřednictvím komparační metody.

Tabulka 15: Celkové srovnání běžných účtů pro municipality u jednotlivých bank

	Komerční banka, a.s. (Balíček)	Česká spořitelna, a.s.	Česko-slovenská obchodní banka, a.s.	Fio Banka, a.s.	Moneta Money Bank, a.s.
Založení účtu měsíčně	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma
Vedení účtu měsíčně	zdarma	40 Kč	50 Kč	zdarma	zdarma
Měsíční výpis z účtu (papírový)	zdarma	50 Kč	50 Kč	25 Kč (+ poštovné 19 Kč)	50 Kč
Měsíční výpis z účtu (elektronicky)	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma
Zřízení elektronického bankovníctví	zdarma (Moje Banka)	zdarma (George)	zdarma	zdarma	zdarma (Smart Banka)
Poplatek za výběrovou transakci	ne	ne	ne	ne	ne
Poplatek za vkladovou transakci	ne	ne	ne	ne	ne
Minimální výše vkladu	1 000 Kč	1 000 Kč	-	100 Kč	1 000 Kč
Minimální výše zůstatku na účtu	-	5 000 Kč	-	100 Kč	1 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

5.2. Doporučení pro městské a obecní úřady

Z hlediska kritéria „cena za vedení účtu v Kč za měsíc“ lze u běžných účtů pro municipality sledovat, že více než polovina z vybraných bankovních institucí nabízí tuto službu zdarma. Z vybraných bank je zpoplatněna pouze u České spořitelny, a.s. a Československé banky, a.s. a to částkami 40 Kč u České spořitelny a 50 Kč u ČSOB. Lze konstatovat, že z hlediska úsporného a efektivního hospodaření s municipálním rozpočtem, by si obce měly vybírat mezi bankami, které tuto službu nabízí zcela bez poplatku. Dále je to kritérium „cena za zaslání účetního výpisu“. Je zřejmé, že ačkoliv se nejedná o vysoké částky, tak přesto se jedná o měsíční platby a obec by v případě papírových výpisů z účtu mohla zbytečně strádat částku násobenou dvanácti za celý rok. Ještě navíc je dnes velmi efektivní využívání moderního elektronického bankovníctví a skrze něj se dají výpisy z účtu rovněž opatřit, ve většině případů zdarma. Banky mají nastaveny poplatky pro zaslání papírových výpisů zejména pro to, aby klienty motivovaly k přechodu a využívání bezplatných elektronických výpisů. Po srovnání by na tom však nejlépe byla Komerční banka, a.s., která v balíčku pro municipality výpis z účtu měsíčně zasílá zdarma v papírové i elektronické podobě. Nejvyšší částku za zaslání papírového výpisu z účtu za měsíc účtuje MONETA Money Bank, a.s., Česká spořitelna, a.s. a Československá obchodní banka, a.s., které všechny mají službu zpoplatněnou částkou 50 Kč za měsíc. Fio banka za zaslání papírového výpisu účtuje pevnou sazbu 25 Kč a k tomu stanovené poštovné ve výši 19 Kč, tedy celkově 44 Kč za měsíc v případě, že si klient vybírá zaslání poštou. V případě vyzvednutí výpisu na pobočce banky je účtována částka 50 Kč. Komerční banka, a.s. v této komparaci vychází jako jediná bez poplatku, tedy jako nejlepší varianta. To se nemění ani po eventuálním přičtení ostatních parametrů, protože tyto služby se mezi jednotlivými bankami příliš neliší a většina z nich je zdarma.

Doporučení bankovní instituce a konkrétního produktu pro municipality je obecná komparace, která zohledňuje především parametr ceny za služby spojené s daným produktem. Pro obce by důležitou rolí pro výběr nejvhodnějšího produktu dále mohla hrát lokalita či vzdálenost, kde nebo jak daleko se bankovní instituce od obce nachází. V této práci však problematika jednotlivých regionů a bank, které se v daných regionech se službami pro obce nachází, není výchozí. Níže je vypracována

tabulka na jejímž základě je sestaveno konečné pořadí českých bank v souvislosti s doporučením municipálních produktů z hlediska cen a poplatků jejich služeb.

Tabulka 16: Doporučení běžného bankovního účtu pro municipality

	Komerční banka, a.s. (Balíček)	Česká spořitelna, a.s.	Česko-slovenská obchodní banka, a.s.	Fio Banka, a.s.	Moneta Money Bank, a.s.
Vedení účtu měsíčně (Kč)	zdarma	40 Kč	50 Kč	zdarma	zdarma
Papírový výpis z účtu (Kč/měsíc)	zdarma	50 Kč	50 Kč	44 Kč	50 Kč
POŘADÍ	1.	4.	5.	2.	3.

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvhodnějším typem účtu z nabídky běžných bankovních účtů pro municipality na českém bankovním trhu z hlediska parametru ceny vychází produkt **Balíček Municipality od Komerční banky, a.s.**, který v souvislosti s efektivním hospodařením s municipálním rozpočtem nabízí nejnižší poplatky a zahrnuje velké množství doplňkových služeb pro obce, které jsou ve většině případů velmi výhodné a užitečné. Komerční banka (© Komerční banka, 2023c) k balíčku ve vztahu k municipalitám rovněž nabízí další speciální produkty, jako například Pojistný program pro města a obce.

5.3. Problematika Sberbank, a.s.

Sberbank, a.s. je velká bankovní instituce působící především v Rusku, ale také v některých dalších zemích. Deník Aktuálně.cz (1999–2023 © Economia, a.s.) uvádí, že v roce 2014 byla Sberbank, a.s. pod sankcemi zavedenými Spojenými státy a Evropskou unií v souvislosti s ruskou anexí Krymu a intervencí na Ukrajině. Tyto sankce měly za následek omezení přístupu Sberbank k zahraničním finančním trhů a

ztížily jí provádění některých transakcí v dolarové měně. V roce 2016 se rozšířily informace o hackerském útoku, kdy mělo být z bankomatů Sberbank ukradeno více než 20 milionů dolarů. Banka se stala terčem kritiky kvůli údajné podpoře separatistů na východě Ukrajiny. Další neúspěch byl společnosti připsán v roce 2020, kdy byla Sberbank, a.s. označena jako spoluúčastník na daňových podvodech v Rusku. V důsledku těchto událostí došlo k postupnému nárůstu obav ze spolupráce s ruskými bankami a mnoho evropských firem se snažilo své vazby na Rusko omezit. V té době, na počátku roku 2020, se ve světě začaly objevovat první případy nákazy koronavirem, což mělo později až fatální následky nejen v bankovním a finančním prostředí, ale ve všech sférách v průřezu společnosti. Obětí pandemie v souvislosti s municipalitami byl ekonomický růst v obcích a ztráty na blahu obyvatel. Následky se s příchodem každé další vlny pandemie snižovaly a dnes se již očekává spíše zlepšování situace a postupný návrat do stavu, v jakém bylo nejen české bankovníctví v době před propuknutím viru. 24. února 2022 se na vlnu problémů společnosti Sberbank, a.s. přidal další, ozbrojený konflikt označován jako ruská invaze na Ukrajinu. Napětí mezi Ruskem a Ukrajinou bylo zřejmé již v roce 2021, kdy se objevovaly v médiích zprávy o přípravě ruské vojenské technice na ukrajinských hranicích. Na útok podle Ekonomického deníku (Elektronickydenik.cz, 2023) téměř okamžitě reagovala v České republice nejen vláda, ale také Česká národní banka, která k 28. únoru 2022 započala kroky vedoucí k odebrání Sberbank bankovní licence. Klienti ruské společnosti se snažili své peněžní prostředky z českých poboček banky z co největší části vybrat, avšak platby ve výši přes 6 miliard Kč už z důvodu nedostatku likvidní hotovosti banka nezvládla klientům vydat. ČNB tedy v důsledku veškerých náležitostí označila ruskou společnost jako neschopnou plnit své závazky vůči svým věřitelům a ke dni 30. dubna 2022 nabylo rozhodnutí o odejmutí bankovní licence právní mocí. Většina pojištěných vkladů je k dnešnímu dni již téměř skoro vyplacená. Obce a města, které během jednoho dne zkrachováním ruské banky přišly o miliony korun, se dle internetových stránek Ekonomického deníku svých financí dočkají již v druhé polovině tohoto roku. Úvěry, které obce u Sberbank, a.s. měly sjednané, by měla podle Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže v ČR převzít do správy Česká spořitelna, a.s.

Při zkrachování či jiném neúspěchu banky jsou vklady klientů bank dle portálu Peníze.cz (© 2000 – 2023b) chráněny tzv. zákonným pojištěním vkladů, který v Česku funguje od roku 1994. Za situace, že by se banka dostala do stavu platební neschopnosti, budou klientům nahrazeny stoprocentní částky daných vkladů zpět, a to do sedmi pracovních dnů. Při likvidaci bankovních institucí by měly být veškeré závazky ve vztahu k věřitelům banky vyplaceny ve stoprocentní výši, zatímco při insolvenčním řízení se může stát, že bude klientům vyplacena pouze část jejich pohledávek. Internetový portál Deník (© Deník.cz, 2023) uvádí příklady, na které se dané pojištění již nevztahuje – jedná se o akcie, dluhopisy, či podílové fondy.

Otázkou, která je spojena s problematikou financování municipalit a případným zánikem bankovních společností na českém trhu zůstává, zda se podobná situace, jako nastala u ruské společnosti Sberbank, a.s. může stát i jiné bance, která v Česku působí. Renáta Kadlecová, členka Výkonné rady Garančního systému finančního trhu pro portál Roklen24 (© Roklen24.cz, 2023) uvedla, že pokud dojde k tomu, že banka, která má sídlo v České republice, zkrachuje, vkladatel získá celou částku svých prostředků zpět. Problematictější průběh může nastat v okamžiku, že banka nemá sídlo v České republice, nebo v případě zahraničních vlastníků. Existuje několik opatření, která mohou pomoci snižovat riziko krachu bank. Jedno z nejdůležitějších opatření je korektní regulace a dohled. Vláda a centrální banka by měly regulovat bankovní průmysl a sledovat, zda banky dodržují stanovená pravidla. Dalším opatřením je diverzifikace bankovního portfolia, zvýšení kapitálu k absorpci případných ztrát, vylepšení krizového řízení v bance a zajištění dostatečné likvidity k řádnému splacení svých závazků. To může pomoci minimalizovat negativní dopady na finanční stabilitu a rovněž na bankovní klientelu, v rámci této práce zejména na obce a města.

6 Závěr

Municipality jsou velice důležitou součástí ekonomiky, protože poskytují nezbytné veřejné služby a přispívají k rozvoji lokálního hospodářství. Správné finanční plánování je pro municipality klíčové pro udržení finanční stability a dlouhodobého hospodářského růstu obce. V posledních letech mnoho obcí v České republice bojuje s deficitními rozpočty a zadlužeností. To je nejčastěji způsobeno nedostatečným financováním ze strany vlády, neefektivním hospodařením s finančními prostředky a nárůstem nákladů na veřejné služby. Tyto problémy bývají zvláště závažné v menších obcích, které nemají k dispozici tolik finančních prostředků. Aby se obce s těmito problémy vyrovnaly, často využívají možností optimalizace svých výdajů, hledají nové zdroje příjmů, snaží se lépe a efektivněji hospodařit s obecním majetkem a často navazují spolupráce s jinými obcemi, či vyhledávají odborné poradenství v oblasti finančního řízení a plánování nejčastěji právě u bankovních institucí na českém bankovním trhu. Vzhledem k důležitosti rolí, které obce v naší ekonomice zastávají, je důležité zajistit, aby měly k dispozici dostatečné finanční prostředky pro poskytování veřejných služeb ve vztahu nejen k občanům a pro podporu ekonomického růstu.

Trh bankovních produktů nabízí municipalitám širokou škálu produktů a služeb, které jsou užitečné a efektivní pro správu finančních prostředků obce. Nicméně je důležité, aby každá obec měla jasně vytyčené své cíle a definované své potřeby a podle toho vybíraly takové produkty a služby, které těmto potřebám a cílům nejlépe odpovídají. Primárním cílem municipalit by obecně mělo být uspokojení potřeb jejich občanů a zajištění kvalitních veřejných služeb a infrastruktury pro obecní komunitu. Základním kamenem pro dosažení těchto cílů je korektní finanční plánování a efektivní správa majetku. Jako ekonomicky aktivní subjekty by obce měly mít jasně definovanou strategii pro zvýšení svých rozpočtových příjmů, což také přímo podporuje dosažení obecních cílů. Municipality by před využitím bankovních produktů a služeb z důvodu široké nabídky ze strany bank měly pečlivě zvažovat všechny dostupné možnosti a vybírat si takové produkty, které nejlépe splňují specifické potřeby dané obce, jsou přiměřené vzhledem k finanční situaci obce a zabezpečují adekvátní ochranu obecních financí.

Banky jsou velmi důležitými partnery municipalit a pomáhají jim maximalizovat výnosy z jejich vlastních investic a efektivně nakládat s finančními prostředky v rámci obecního rozpočtu. Vzhledem k výše zmíněnému vysokému množství dostupných produktů a služeb je třeba, aby si municipality vybíraly svou banku a spolupracovaly pouze s důvěryhodnými a kvalifikovanými institucemi, jež jsou v obsahu této práce zahrnuty. Největším problémem při řešení zvoleného tématu práce byla nedostatečnost informací, zejména těch nejaktuálnějších, a rozmanitost členění produktů a služeb jednotlivých bank. V celkovém srovnání dopadl výběr pěti bankovních institucí v rámci zvolených parametrů velmi podobně a jejich hodnoty se příliš nelišily. Z tohoto důvodu bylo doporučení stanoveno zejména podle obsahu a ceny jednotlivých produktů. Za skutečnosti, že nabídka těchto bank je z hlediska produktové nabídky velmi podobná, může pro municipality hrát významnou roli ještě lokalita či místo, v jaké vzdálenosti se banka od konkrétní obce nachází. Lokalita může být klíčová především v případě menších obcí, kolem kterých se často tolik možností, kam dojíždět za účelem správy svého účtu, nevyskytuje.

Komerční banka, a.s. má na základě nashromážděných a vyhodnocených dat v oblasti bankovních produktů pro municipality velmi silnou nabídku a je schopna pomoci dobře a efektivně řešit potřeby a cíle obcí v oblasti financování a investic. Banka nabízí k účtu kombinaci různých typů úvěrů, což je pro municipality často velmi nápomocné. Balíček Municipality je v souvislosti s efektivní správou financí velmi výhodný. Pro municipality může být navíc klíčové mít banku, která je schopna a ochotna reagovat na neočekávané události, jako jsou například živelné pohromy. Komerční banka, a.s. například v minulosti v souvislosti s povodněmi v roce 2013 prokázala schopnost pomoci svým klientům v těchto a podobných situacích. V Balíčku je spousta speciálních doplňkových služeb a produktů, například Pojistný program pro města a obce, který může být užitečný pro zabezpečení majetku a ochranu obyvatelstva.

Je pravděpodobné, že v následujících letech bude kladen velký důraz na budování dlouhodobých partnerských vztahů mezi bankami a municipalitami, aby banky mohly lépe poradit svým klientům a poskytnout jim finanční služby pro

efektivnější financování. Pro posílení důvěry mezi bankou a klienty a pro úspěšné plnění cílů jednotlivých klientů (tedy i municipalit) je klíčové, aby banky byly schopny poskytnout kvalitní finanční poradenství a transparentní financování projektů s dotacemi a evropskými fondy.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1. Seznam bibliografických citací

BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4.

BERNARD, Josef. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-069-8.

BOKŠOVÁ, Jiřina. *Účetní výkazy pod lupou. I. Základy účetního výkaznictví*. 1. vyd. Praha: Linde Praha, a.s., 2013. 510 s. ISBN 978-80-7201-921-2.

ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPÍK. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: [specifika politického života v obcích ČR]*. Praha: Grada, 2010. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3061-5.

DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: Linde, 2005. Vysokoškolská učebnice (Linde). ISBN 80-7201-515-x.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka, Jan JANÁK a Jan DOBEŠ. *Dějiny správy v českých zemích: od počátků státu po současnost*. [1. vyd.]. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2005. ISBN 80-7106-709-1.

JÍLEK, Josef. *Peníze a měnová politika*. Praha: Grada, 2004. Finance (Grada). ISBN 80-247-0769-1.

JUŘÍK, Pavel. *Platební karty: 1870-2006: velká encyklopedie*. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1381-0.

KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.

KALABIS, Zbyněk. *Základy bankovníctví: bankovní obchody, služby, operace a rizika*. Brno: BizBooks, 2012. ISBN 978-80-265-0001-8.

KAŠPAROVSKÁ, Vlasta. *Banky a bankovní obchody*. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2003. ISBN 80-7157-652-2.

KIPIELOVÁ, Ivana. *Bankovníctví pro střední školy a veřejnost*. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 1998. ISBN 80-7168-535-6.

KODEROVÁ, Jitka, Milan SOJKA a Jan HAVEL. *Teorie peněz. 2.*, rozš. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-640-0.

LOCHMANNOVÁ, Alena. *Bankovníctví: základy bankovníctví*. Prostějov: Computer Media, 2018. ISBN 978-80-7402-305-7.

MEJSTRŮK, Michal, Magda PEČENÁ a Petr TEPLÝ. *Bankovníctví v teorii a praxi: Banking in theory and practice*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2870-7.
PFEIFEROVÁ, Daniela a Milan ULRICH. *Obchodní bankovníctví*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2015. ISBN 978-80-213-2585-2.

POMAHÁČ, Richard. *Veřejná správa*. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-447-6.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Grada Publishing, 2015. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-5608-0.

PŮLPÁN, Karel. *Slovník bankovníctví, pojišťovnictví a kapitálových trhů*. [Česká republika]: Public History, [1998?]. ISBN 80-902193-2-2.

REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy. 4.*, aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. Partners. ISBN 978-80-247-3671-6.

REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovníctví. 3.*, aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2011. ISBN 978-80-7261-230-7.

WILDMANNOVÁ, Mirka. *Územní samospráva v ČR, Rakousku a SRN*. Brno: Masarykova univerzita, 2001. ISBN 80-210-2514-x.

7.2. Seznam internetových zdrojů

Aktuálně.cz, 2023. *Černý pátek Sberbank. Zprávy - Aktuálně.cz* [online]. Copyright © [cit. 10.03.2023]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/cerny-patek-pro-sberbank-lide-i-firmy-rusi-ve-velke-ucty-v-b/r~39c3077c963711eca0d8ac1f6b220ee8/>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, 2023a. *O ČNB – Česká národní banka*. [online]. Copyright © ČNB 2023 [cit. 10.03.2023]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, 2023b. Bankovní rada ČNB – Česká národní banka. [online]. Copyright © ČNB 2023 [cit. 10.03.2023]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/bankovni-rada/

Česká spořitelna, a.s., 2023a. O České spořitelně | Česká spořitelna. [online]. Copyright © 2023 Česká spořitelna, a.s. [cit. 10.03.2023]. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/o-nas/kdo-jsme>

Česká spořitelna, a.s., 2023b. Účty a karty | Česká spořitelna. 301 [online]. Copyright © 2023 Česká spořitelna, a.s. [cit. 10.03.2023]. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/osobni-finance/ucty-karty>

Československá obchodní banka, a.s., 2023a. O ČSOB a skupině | Československá obchodní banka. [online]. Copyright © 2023 Československá obchodní banka, a.s. [cit. 10.03.2023]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/csob/o-csob-a-skupine>

Československá obchodní banka, a.s., 2023a. Účty a karty | Československá obchodní banka. [online]. Copyright © 2023 Československá obchodní banka, a.s. [cit. 10.03.2023]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/lide/ucty>

Český statistický úřad. 2023. *Malý lexikon obcí České republiky 2022*, Praha: Český statistický úřad, 2022 - Česká statistika [online]. [cit. 10.03.2023]. dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2022>

Deník.cz. – *Krach banky. O své vklady nepřijdete* - Deník.cz - informace, které jsou vám nejbliž [online]. Copyright © 2023 [cit. 11.03.2023]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/podnikani/krach-banky-o-sve-vklady-neprijdete-20210514.html>

Ekonomický deník.cz. *Rok od krachu Sberbank CZ: pojištěné vklady jsou vyplacené, větší věřitelé se dočkají brzy* – Ekonomický deník.cz [online]. 2023 [cit. 10.03.2023]. Dostupné: <https://ekonomickydenik.cz/rok-od-krachu-sberbank-cz-pojistene-vklady-jsou-vyplacene-vetsi-veritele-se-dockaji-brzy/>

Fio Banka, a.s., 2023a. *Historie společnosti* | Fio Banka. [online]. Copyright © 2023 [cit. 10.03.2023] Fio Banka, a.s. Dostupné z: <https://www.fio.cz/o-nas/fio-banka/historie>

Fio Banka, a.s., 2023b. *O Fio* | Fio Banka. [online]. Copyright © 2023 [cit. 10.03.2023] Fio Banka, a.s. Dostupné z: <https://www.fio.cz/o-nas/fio-banka/o-fio>

Fio Banka, a.s., 2023c. *Bankovní účty* | Fio Banka. [online]. Copyright © 2023 [cit. 10.03.2023] Fio Banka, a.s. Dostupné z: <https://www.fio.cz/bankovni-sluzby/bankovni-ucty>

Komerční banka, a.s., 2023a. *Historie společnosti KB* | Komerční banka. [online]. Copyright © 2023 Komerční banka [cit. 10.03.2023]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/o-bance/vse-o-kb/kb-historie>

Komerční banka, a.s., 2023b. *Vedení společnosti* | Komerční banka. [online]. Copyright © 2023 Komerční banka [cit. 10.03.2023]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/o-bance/vse-o-kb/lide-v-kb>

Komerční banka, a.s., 2023c. *Bankovní účty* | Komerční banka. [online]. Copyright © 2023 Komerční banka [cit. 10.03.2023]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/obcane/bankovni-ucty>

Ministerstvo financí České republiky, 2023. *Zadluženost územních rozpočtů v roce 2021*. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2022. [online]. [cit. 10.03.2023]. dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu/2021/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu-v-roce-202-49315>

Ministerstvo vnitra České republiky, 2023. *Veřejná správa v České republice. 2., rozš. vyd.* Praha: Ministerstvo vnitra ČR, Úsek pro reformu veřejné správy, 2005. [online] ISBN 80-239-4709-5. [cit. 10.03.2023]. dostupné z: <https://www.mvcr.cz/verejna-sprava.aspx>

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. *Sdělení č. 181/1999 Sb. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o přijetí Evropské charty místní samosprávy, 1999*. [online]. [cit. 10.03.2023]. dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-181>

MONETA Money Bank, a.s., 2023a. *O nás* | MONETA Money Bank. [online]. Copyright © 2023 [cit. 10.03.2023] MONETA Money Bank, a.s. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/o-nas>

MONETA Money Bank, a.s., 2023b. *Účty a karty* | MONETA Money Bank. [online]. Copyright © 2023 [cit. 10.03.2023] MONETA Money Bank, a.s. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/ucty-a-karty/bezny-ucet>

Peníze.cz. 2023a. *Největší banky v Česku. Žebříček podle počtu klientů a spravovaných peněz* | Peníze.cz - Největší web o osobních financích na českém internetu [online]. Copyright © 2000 [cit. 10.03.2023]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/osobni-ucty/432939-nejvetsi-banky-v-cesku-zebricek-podle-poctu-klientu-a-spravovanych-penez>

Peníze.cz. 2023b. *Pojištění vkladů v bance – Jak funguje a kdy začne výplata* | Peníze.cz - Největší web o osobních financích na českém internetu [online]. Copyright © 2000 [cit. 11.03.2023]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/osobni-ucty/432502-pojisteni-vkladu-v-bance-jak-funguje-a-kdy-zacne-vyplata>

Roklen.cz. 2023. *Co se stane s vašimi penězi, když v Česku zkrachuje banka?* Roklen24.cz – Ekonomika, trhy, finance [online]. 2020 Copyright © Roklen Holding a.s. [cit. 11.03.2023]. Dostupné z: <https://roklen24.cz/co-se-stane-s-vasimi-penezi-kdyz-v-cesku-zkrachuje-banka/>

Times.cz. 2023. *Největší banky v ČR 2023. Která banka je největší a nejstarší?* - Times.cz Zkušenosti ze světa nákupů, financí, pojištění, cestování, kariéry a startupů - Times.cz [online]. 2021 [cit. 10.03.2023]. Dostupné z: <https://www.times.cz/nejvetsi-banky-v-cr/>

Zákon o bankách, Zákon č. 21/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů, In: *Zákony pro lidi* [online]. © AION CS, s.r.o. 2010-2023 [cit. 10.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-21>

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

8.1. Seznam obrázků

Obrázek 1: Schéma veřejné správy	13
Obrázek 2: Schéma rozpočtového procesu	20
Obrázek 3: Logo Komerční banky, a.s. platné od roku 2002.....	34
Obrázek 4: Logo České spořitelny, a.s. platné od ledna 2023	37
Obrázek 5: Logo Československé obchodní banky, a.s.	39
Obrázek 6: Logo Fio Banky, a.s.....	42
Obrázek 7: Logo MONETY Money Bank, a.s.	44

8.2. Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet obecních zastupitelů podle počtu obyvatel obce.....	18
Tabulka 2: Schéma běžného municipálního rozpočtu	21
Tabulka 3: Schéma kapitálového municipálního rozpočtu	22
Tabulka 4: Souhrn základních informací o Komerční bance, a.s.	36
Tabulka 5: Souhrn základních informací o České spořitelně, a.s.	38
Tabulka 6: Souhrn základních informací o Československé obchodní bance, a.s.	41
Tabulka 7: Souhrn základních informací o Fio Bance, a.s.....	43
Tabulka 8: Souhrn základních informací o MONETĚ Money Bank, a.s.	45
Tabulka 9: Přehled českých bank podle velikosti (2021)	46
Tabulka 10: Komerční banka, a.s.....	48
Tabulka 11: Česká spořitelna, a.s.....	49
Tabulka 12: Československá obchodní banka, a.s.	50
Tabulka 13: Fio Banka, a.s.....	51
Tabulka 14: MONETA Money Bank, a.s.	52
Tabulka 15: Celkové srovnání běžných účtů pro municipality u jednotlivých bank .	54
Tabulka 16: Doporučení běžného bankovního účtu pro municipality	56

8.3. Seznam grafů

Graf 1: Zadluženost obcí v posledních letech	22
--	----

8.4. Seznam použitých zkratek

apod. – a podobně

a.s. – akciová společnost

ČNB – Česká národní banka

ČR – Česká republika

ČSB – Československá banka

ČSFR – Česká a Slovenská federativní republika

ČSOB – Československá obchodní banka

ČSÚ – Český statistický úřad

EU – Evropská unie

kol. – kolektiv

MFČR – Ministerstvo financí České republiky

MVČR – Ministerstvo vnitra České republiky

MZVČR – Ministerstvo zahraničních věcí České republiky

např. - například

PK – platební karta

SBČS – Státní banka československá

tzv. - takzvaný